

309119

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4.

చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ డిసెంబరు నెల 4 వ తేది మంగళవారము

No. 204

నంబరుము. 8.

పింగళినామ సంవత్సర కార్తిక మాస బహుళి వర్షి ౭

సంచిక ౨౦౪

మంచిమనసు! వేసవేలు భర్తృపదేనము! వెనుక దొరకవు!!!
2 పంచలు కొనువారికి ఆత్మలార్పాటమున కోర్వని
కోడండ్రప్రలాపము ఆను గ్రంథమొకటి ఇనాము.

మేలైన జపాణ్ పట్టుపంచలు



ఆనేకపంచలు భర్తృపదేనమున
ప్రస్తుతము ధరలు రెగించియున్నాము.
వాచకులారా! శృంగారమున్న
నాగరికతయున్న గల మేలైన ఆనలో
పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనంద
ముకొరకు తెప్పించి విక్రయించుచు
న్నాము. ఇందులో: ఎరుపు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, కోనా, మేఘ వర్షం,
ఇత్యాది రంగులు గలవి, క్లాసునీయమైనవి, త్వరపడుదు.
5 క్లాసురనిదివిన్ని 2 క్లాసుర వెడల్పుగల పట్టుపంచె 1-కి 2.0-0
జపాణ్ పట్టుబాలన చాకము 2 మూరలు ... 1.6-0
8 చాకములు తెప్పించుకొని పాన్ లెన్ పేనా ఇనాము.

అన్నిటికి ఛాన్సేజీ ప్రత్యేకము.
(536) చిరునామ:- రాజలక్ష్మి నింపెని,
8, కంకపు మొదలి పిడి, తిరువల్లిక్కేజీ, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

(పద్య కావ్యము)
వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదనెనిమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో? కలశేకము లె
కలిగె? ఆచారవ్యవహారము లెట్లెట్లుమా? ఈ మొదలగు
చివయము లెన్నియో యిందు సుష్టముగ వివరింపబడియున్నవి.
గొప్పవారి గ్రంథమువై మంచి యభిప్రాయముచిచ్చియున్నది.
శ్రేణిమిగుల సులభము. 900 పుటలు ఆత్మ్యత్రమ ప్రతిమాత్ర
మున్నవి. కల 5-0-0. కర్నూలు వేతె.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

శ్రీ:— సులభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము
2000 పద్యములుకలవు. మంచికాగితములపై ఆచ్చు. కాలిఫో
లైండు ధర 1.8-0. పోస్టుఖర్చులు చేరు.
(26) జనమంచి కేషాద్రికర్మ
తెలుగుపండితుడు, ముగ్ధనిశితర్మ ప్రామాణ్యము, కడప.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.



తలనొప్పుల మాన్పును.
పొర్చుపు నొప్పుల బాధ
దోలును. వాయువు
పోట్ల పోనొట్టును.
సువాసనగలిగి యుండును.
ప్రతియింట నుండదగినది.
వనమూలికలచే హిందూ దేశే మందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
అమృతాంజనము, దిపో, బొంబాయి అండ్ మదరాసు.

ప్రకటన.

972

కాంపౌండర్ల ప్రైనింగుకు వెళ్లగోరు స్త్రీలతో
యీ క్రింద పుదహరించిన అడ్రసుకు వారియొక్క
దరఖాస్తులను డిసెంబరు 20 తారీఖులోపుగా పం
పుకోవలెను. అట్టి వారికి ప్రైనింగు కాలములో
నెల 1-కి రూ 7. చొ॥ 9 మొదలుకొని 12 మాస
ముల వరకు జీతములు యివ్వబడును. ప్రైనింగు
అయిన పిమ్మట వారిని 12 రూపాయలజీతముతో
కాంపౌండర్ల గా నియమించి కొంతకాలమునకు నెల
1-కి 20 రూపాయలవరకు వృద్ధిచేయబడును. దర
ఖాస్తులు పంపుకొను వారు 20 సం॥ మొదలు
30 సం॥ వయస్సులోపుగా నుండి శరీరదారుధ్యత
గలిగి యుండవలెను.
అడ్రసు:— డిస్ట్రిక్టు మెడికల్ అండ్ సానిటరీ ఆఫీసర్
కృష్ణా.

District Medical & Sanitary Officer, Kistna.

పీవిల్లుపార్కు

వేడుకలు, ప్రదర్శనములు.

—(౦)—
డిశెంబరు 24 వ తేదీ నుండి గాని కొంచెము
ముందుగా గాని ప్రారంభమగును.
హిందూ దేశ చిత్రకళా, పారిశ్రామిక వస్తు
ప్రదర్శనములు జరుగును.
స్వదేశీవస్తువుల నేకములు ప్రదర్శింపబడును.
హిందూ దేశ మెంతవఱకు పారిశ్రామిక రం
గమున స్వతంత్రజీవనము చేయగలదను సమస్య
కిందు తగిన సమాధానము ప్రస్తుతమగును.
చిత్రమైన వినోదములు, వ్యాయామప్రదర్శనములు
నేత్రోత్సవము చేయుచుండును.
ఈ ప్రదర్శనములకు శ్రీ చెన్నపురి గవర్న
రుగారధ్యక్షులై యుందురు. వీనిమూలమున లభిం
చు ద్రవ్యమంతయు చెన్నపురి యుద్ధనిధి కొనంగ
బడును.
ఇంకను వివరములు కావలయు వారు మద
రాసు పార్కు ఫేరు ప్రదర్శనముల కార్యదర్శికి
ప్రాయవలెను.

Seeds & Plants.

నానావిధ చెట్ల దినుసులు.
మెడల్పు పొందిన సేలం గ్రేవ్ మామిడి చెట్లు పలు
విధమైన చెట్లదినుసులు యింక ఆనేక విధములయిన మొ
క్కల దినుసులు సీమ కావకూరలు నాటుకావకూరలు
చిత్తనములు సరసముగ విక్రయింపబడును. కావలసిన వారు
అర్ధరాత్రి పూర్వమున, పటముతో ఇంగ్లీషు తెలుగు క్యాటలా
గు పంపుతాము. బాబులు ఇంగ్లీషులో ప్రాయవలెను.
ఎస్. కె. వి. కాదర్ మీరాసామెబు.
చిత్తనములు, మొక్కవర్తకుడు.
కుమారస్వామిపట్టి, సేలం.
(959)

100

అద్భుతనివారిణి.

ప్రాఫెసర్ జేమ్సుగారి
ఎలెక్ట్రిక్ బానిక్ వెర్బులు



ఇది బలహీను
లకును నీరస
లకును మందు.
నిద్ర లేకుండు
ట, భూవకము
తక్కువగను,
మెదడు నిమ
గా నుండుట,

పనియందెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తువ, బలహీనము,
ఆయాసము, కుక్కనష్టముపోనొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు
గుమస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొద
లగు వారికి ప్రత్యేకమైనమందు; బలమును గలిగించును. అనేక
వేలమంది ఇందులన భాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినము
ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒక మాత్రు పరీక్షింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 ,, ,, ,, 2-0-0
సహనము: ప రి మ శ ద్ర వ్య ము ల రా జా నననము!!

ఆట్టో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆత్మార్థ
వాసనయును కలదు. ఆలోచనలో సారాయి మొదలగువాటి
యొక్క సంబంధము బొత్తికాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొ
క్కాయ వైనగాని 2-కి ముక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన
వనము మధ్యలోనుండు యెంత సుఖమయిన వాసనను అను
భవించ వచ్చునో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు యే
వేనియండినా యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధా
న్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి ప్రాసీ కుంపుడు.
కల 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 వి.పి. చార్జీ
,, 1 డ్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 రూ. 0-4-0
,, 1/2 అవున్సుబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 ప్రత్యేకము.
అంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అందు తెలియకల్ కంపెనీ.
నెం 155, బొమ్మపసేదు పిడి, బొంబాయి.
మద్రాసు యేజంటు:- మెహతా పురుషోత్తం యాత్రీ,
వైమానము సోడీ మదరాసు.

శ్రీకృష్ణులైన గోపాలకృష్ణ గోకర్ణాని చక్కని

రంగుల చిత్ర పటము

ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. కి. బుక్కులు ప్రత్యేకము
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టు బాక్సు 212, మద్రాసు.

బుుతు శోధక

957

బుుతుశూల అతికూరమైన వ్యాధి.
దానిని తొలగింపకున్న సంతానము కలు
గదు. ఈబుుతుశోధకము నేనించి ఆనేక
స్త్రీలు సంతానవతులై ఇపుడు చాల
సుఖించుచున్నారు. నీవు బుుతుశూల
వలన బాధపడుచున్నావా? అట్లుయిన
బుుతుశోధకము నేనింపుము. వెల డబ్బీ 2-0-0.
గంధర్వ ఛార్మ సి,
రాజమండ్రి తేక, 83, లింగి నెటి పిడి, మద్రాసు.

ఏలూరు డిస్ట్రిక్టు మునసబు కోర్టు

ఫయల్ O. S. 572/1914 రు

వాది పొన్నాడ సూర్యప్రకాశం సా॥ రాజమండ్రి. ప్రతివాది యన్నమని లచ్చయ్య సా॥ తో గుమ్మి 2 వేల లమంద గురుమ్మాన్తి సా॥ డిటో 3 వీరా రామయ్య సా॥ వాడపల్లి 4 మొఖమాట్ల పుల్లయ్య సా॥ తో గుమ్మి యీ నెంబరు డిక్రీబాకి క్రిందను 1-2 3-4 ప్రతివాదిలతాలూకు వేము లూరులో గుమ్మి వాడపల్లి గ్రామము ల తాలూకు యిందాలో కంపించిన మెచ్చాలు దాఖలా స్థి రాస్తి కోర్టును ప్రీ డిస్ట్రిక్టు మునసబు కోర్టువారి యెకట వేలం వేయటకు 17-12-1917 తేదికి వాయిదా అయివున్నది. గనుక తమవేర్వర్ల ద్వారా ప్రచురపరిచుటకు కోరుచున్నాను.

E. D. M. C. O. S. 572/1914

ప్రతివాది యన్నమని లచ్చయ్యతాలూకు.

కృష్ణా డి॥ యర్జునూడెం తాలూకా యర్జునూడెం సబు డి॥ లో చేరిన తోగుమ్మి గ్రామం తాలూకు స్థరాస్తి.

(1) నివేతన స్థలములకు హద్దులు.

తూర్పు యీ ప్రతివాదిన్ని పసల బాపన్న వగయిరాలున్న నడిచే సందుమార్గం దక్షిణం రాజవీధిని తీగెల బాపిరాజు తా॥ యింటి గోడ. పడమరతీగెల గరటయ్యతాలూకు యింటి గోడ కొంతవరకున్న రాజవీధి కొంతవరకున్న పుత్తరం పసల బాపన్న వగయిరాల స్థలం యీ హద్దుల మధ్యస్థమయిన చదురంగ 600 స్థలమున్న పెంకుటియిల్లు తలుపు ద్వారబంధము లున్న యీదాలో పున్న తాటియాకుల పగువుల కాలయన్ను.

(2) పాటిస్థలముకు హద్దులు.

తూర్పు గారపాటి సుబ్బయ్యయిల్లు పడమర పసల బాపన్న వగయిరాలు నడిచే సందుమార్గం దక్షిణం రాజవీధి పుత్తరం జజవర్పు బుల్లివెంకన్న తాలూకు యిల్లు యీ హద్దులమధ్య చతురంగ 150 లు స్థలమున్న యిందులోపున్న తాటియాకుల పాకపయికప్పు సహా.

(3) పాటిస్థలమునకు హద్దులు.

తూర్పు రాజవీధి దక్షిణం పుక్కలూరి మాణి క్లం రేణంగి సూరివగయిరాలయిల్లు పడమర యేలూరు సుబ్బారాయుడు తాలూకు వడ్డగి యీనాం పుత్తరం గారపాటి సుబ్బయ్యతాలూకు కాశీస్థలం యీ హద్దులమధ్య చతురంగ 160 లు స్థలమున్న యిందులోపున్న ఫలవృక్ష ములున్న జ పు కావలయును.

2. ప్రతివాది వేములమంద గురుమ్మాన్తి తాలూకు.

కృష్ణా డి॥ యర్జునూడెం తాలూకు యర్జునూడెం సబు డి॥ లో చేరిన తోగుమ్మి గ్రామం

తాలూకు 2 ప్రతివాది తాలూకు కాశీస్థలము 4 యింటికి హద్దులు.

1. తూర్పు రాజవీధి దక్షిణం తమ్మిశెట్టి గరిటి గాడిస్థలం పడమర యన్నమని లచ్చయ్య వగయిరాల మొఖసా యీనాం పుత్తరం పాతూరి రామయ్య శేష్యం పాటి పెరడు యీ హద్దుల మధ్య సుమారు X 150 లు స్థలమున్న యిందులో పుండే తాటియాకుల యిల్లున్న తల్పులు ద్వార బంధములు వగయిరాల యీ వత్తు సామానులున్ను.

5. 4 ప్రతివాది మొఖమాట్ల పుల్లయ్య తాలూకు పెంకుటి యిల్లు స్థలముకు హద్దులు. తోగుమ్మి గ్రామం తాలూకు తూర్పు రాజవీధి దక్షిణం మొఖమాట్ల బసవయ్యయిల్లు పడమర మొఖమాట్ల శీతారామయ్య స్థలం పుత్తరం సందుమార్గం యీ హద్దుల మధ్యస్థమయిన చతురంగ 175 లు స్థలమున్న యిందులో పున్న పెంకుటి యిల్లు తల్పులు ద్వారబంధములు వైకప్పు పహా.

6. పెంకుటియెడ్ల సావిడీకి హద్దులు.

(2) తూర్పు రాజవీధి, దక్షిణం జొన్నలగడ్డ వెంకటసుబ్బారాయుడుగారి యిల్లు, పడమర పుక్కలూరి బాపన్నయిల్లు, పుత్తరం యన్నమని చ్చి లచ్చయ్యయిల్లు యీ హద్దుల మధ్యస్థమయిన సుమారు చతురంగ X 200 లు స్థలమున్న యిందులోపున్న పెంకుటిశాల పయికప్పు తల్పులు ద్వారబంధములు వగయిరాల యీ వత్తు సామానులున్ను.

ప్రతివాది మొఖమాట్ల పుల్లయ్య 4 ప్రతివాది తాలూకు వేములూరు గ్రామం తాలూకు జిరాయితీ మెరకభూమికి హద్దులు గవర్నమెంటు జిరాయితీ మెరకు

1. రీసర్వే నె 67-3 రు య 2-94 ట్ల యిందుల ఫలవృక్షము 80.

2. డిటో గ్రామం తాలూకు యీనాం మెరకు రీసర్వే నె 55 రు 2 య 87 ట్లకు హద్దులు తూర్పు యేలూరిపాటి లచ్చారాయుడు వ॥ యీనాందక్షిణం తోగుమ్మి సరిహద్దు పుంత పడమర మద్దిపాటి పెద్దవెంకయ్య వ॥ జిరాయితీ, పుత్తరం వడ్లజత్తు ల జిరాయితీ యీ హద్దుల మధ్యస్థమయిన య 2-87 ట్లన్ను నానాఫలవృక్షములున్న యిటుకతో కట్టిననుయ్యిన్ని

3 వ ప్రతివాది వీరా రామయ్య తాలూకు వాడపల్లి గ్రామం తాలూకు బోటినివేతన స్థలం పెంకుటి యింటికి హద్దులు (1) తూర్పు రాజవీధి, దక్షిణం దూసరపూడి గంగన్న వగయిరాల యిల్లు, పడమర మెండు తాతయ్యయిల్లు, పుత్తరం గోనెల తాతయ్యయిల్లు యీ హద్దుల మధ్యస్థమయిన చతురంగ సుమారు X 250 లులో పున్న పెంకుటియిల్లు తాటి యాకులపాకపయి కప్పు తల్పులు ద్వారబంధములు వగయిరాలలో యీ వత్తు సామానులును.

గు॥ తెలికెపల్లి లక్ష్మీనారాయణ

26-11-17.

కృత్యవిమర్శనము

ప్రార్థనగీతములు:— ఈయది భక్తిరసప్రధానముగ పద్యకావ్యము. వికాశకట్టణపువాస్తవ్యులగు కింతాడ నమస్కరింపరావలసి విరచితము. పద్యములు రసవంతములుగ నున్నవి. అచ్చుతప్పులు విశేషముగ నున్నవి. ఇందోవ్యాకరణాని దోషములును అచ్చటచ్చట గన్పించుచున్నవి. పద్యములు గీతములే యయ్య “భక్తజనపాలతో బోయ భక్త్యశీల” అను చరణమంతయు ప్రతిపద్యమునందును గన్పించుచున్నది.

సద్వర్తనచంద్రిక:— ఈయది కాలరకు నీతిగ్రంథ సుద్దేశింపబడినది. మాదుగుల వీరభద్ర శీతారామరాజుకృతము. (పుస్తకములకు ఎం. వేంకటరమణ, బొంతలకోడూరు, శ్రీకాకుళము.) పద్యములందు ఇందోవ్యాకరణానిదోషము లభిమితము. కవిత్వము పటుత్వము గలిగియున్నదిని చెప్పబలము పద్యములలో ననేకము నీతివంతులగు నున్నవి. స్వతంత్రాభిప్రాయము లంతగ గన్పట్టుచున్నట్లు మున్నగునవి మొదలని బోధించిన నీతిల గుణాగుణము లుండ, అవి కాలానుగుణములు కావలయుటకు సందియము లేదు.

మహారాజా సర్ పెల్లెగోటి రాజగోపాల కృష్ణయ్యారేంద్ర బహదర్, జి. సి. వి. డి., గారి జీవిత చరిత్రము:— ఇదియొక చిన్న జీవచరిత్రము. ఇందు కీ. శే. లగు మహారాజుగారి జీవితసారమును వారిపూర్వీకుల వంశచరిత్రమును సంగ్రహముగ వ్రాయబడినవి. వారి ముద్రాగిగ నున్న నెమలి సుబ్బారావుగారు ఇట్లు వ్రాయుటలో తమ కృతజ్ఞతను కాశ్యోన లిఖితహాసమున వెల్లడించుటయేగాక ఈరాజామాదావణి జీవిత చారిత్రిక రత్నమును ఆంధ్రభాషా మత్రికి సమర్పించి ఆధునిక సంస్థానాధిపతులచరిత్రల వ్రాయువారికి మాగ్దదర్శకులైరి. రావుగారు మరకొన్ని వివరములను సంగ్రహించి శ్రీవారి వంశచారిత్రికమును కీ. శే. శ్రీవారిచరిత్రమును చాల విపులముగ వ్రాసెదరని తలంచుచున్నాను. పుస్తకమున గొన్నిచోట్ల నపభ్రంశపదములు కన్పించుచున్నవి.

మోటార్ కారు మెకానిజమ్:— ఇది కాత్త విషయముగు నవనకావ్యము. కాకినాడయందలి “డి కమ్మియల్ అండ్ సైంటిఫిక్ ఇండస్ట్రియల్ లీకో” వారి తరపున వి. సుబ్బారావు గారివలన రచియింపబడి ప్రకటింపబడియెను. (వెల ఎనిమిదిరూ॥.) జనసామాన్యల కుద్దేశింపబడుటవలన నీ చిన్నపుస్తకమున కింకల నియమించుట యుచితముకాదని తోచుచున్నది. సులభతైలిని సామాన్యముగ మాట్లాడుకొనునీతి నిది వ్రాయబడుట యుచితమే. కాని, “పున్నది” మొదలగు పదముల నపభ్రంశముగా ప్రయోగించుటలో నెట్టి స్వార్సవ్యమును గన్పింపజేస్తుంది. కష్టసాధ్యములగు ఆధునిక కాశ్రీయవిషయముల నింత సులభముగ వ్రాసినందులకు సుబ్బారావుగారు రాష్ట్ర లోకమునకు మధ్యులు. ఇట్టి గ్రంథముల వ్రాయుట కిదియే ప్రారంభమయ్యు అంతముల సుగ్రాహ్యముల జేయటకు విశేషముగ ప్రోత్సహింపబడినది.

పల్లవశిల్పశాస్త్రము:— ఈయది కాకినాడ జగన్నాధపురము వాస్తవ్యులు కాటాడ శ్రీరాములుగారి విరచితము. (వెల 2 అణాలు.) వెల అధికముగ నున్నది. ఇందుపల్లవ శిల్పశాస్త్రము, పల్లవశిల్పముల “పల్లీ” X మార్పుబడినయు, అన్నిటల, పల్లవ, పల్లీ, నులకానాట పూర్వపునంతరి వారే యనియు పురాణ నిదర్శకముల జూపబడినది. చారిత్రిక నిదర్శకమును జూపుటకు గ్రంథకర్త చాలవరకు ప్రయత్నించెను.

నృసింహ శిల్పరూప స్తవద్వయము:— ఈయది భక్తిపూరితముగ పద్యకావ్యము. ఆధునికాంధ్రవాద్యయమున వేరెన్నికగన్న నువ్వకివి వడ్డాది సుబ్బారాయకృతము. వెల రెండరూ॥. ఇందు కవి మంగళగిరి నృసింహయ్యారీ ప్రశంసించెను. పద్యము లాకుధారగ వేపుబడినను, ఉదారభావములు శ్రేష్టముగ మృదువునుగలవి వ్యక్తికరింపబడినవి. భక్తి, శోక, సంతోషము లొక్కతటి నుప్పిరిగొనుటకు రసస్వారస్యము పరిచిన కొలదిని గ్రోలనగును. రెండవది ధృతరాష్ట్రానకు కృష్ణుడు రాజుబాంధువునగునను తాత్పర్యముగ దృష్టి నొసగినపుడు ధృతరాష్ట్రుని తన మొదటకును విశ్వరూపుని కర్ణించినట్లు చెప్పబడియెను. ధృతరాష్ట్రుని దృక్పథము చాలవరకు రసవంతముగ నె పోషింపబడినది.

NOTICE

(955)

Our marginally noted Salt Pans situated in Chengalput District, Ennore Circle, attached to Vollur and Athiput Factories will be sold. Intending purchasers are requested to address the undersigned for any particulars relating thereto.

Vollur Factory License No. 34 32 19
Athiput Factory License „ 10 3 20

Mothay Venkanna Garu,
License Holder,
Ellore - Kistna Dt.

ప్రకటనము

(955)

చెంగల్ పట్టు డిస్ట్రిక్టు, యెల్లూరు సర్కిల్, వల్లూరు అత్తిపట్టు ప్యాక్టరీ ల లో ఉన్న మాతాలూకు మాజీనుదాఖలా ఉప్పు వాములు విక్రయించ దలంచినాము. గాన కావలసిన వారు యీదిగున చిరునామా దారుగారికి వ్రాసినయెడల కోరిన సంచాయిషీ పొందగలరు.

వల్లూరు ప్యాక్టరీ డ్రై సెన్సు నెం 34- య 32-19
అత్తిపట్టు ప్యాక్టరీ డిటో 10- య 3-20

మోతే వెంకన్నగారు,

డ్రై సెన్సు హోల్డరు,
ఏలూరు, కృష్ణ జిల్లా.

ఇక చివరనున్న సవర్ణములలో బ్రాహ్మణే
సమ బ్రాహ్మణుడును కొంత విందుమింపుగా కులము
గలదు, ఇతను బ్రాహ్మణేయము కను దానికి పుష్కలము
మీకును కాకానాదోగలదు, ఇతను బ్రాహ్మణుడు కను
బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణము బ్రాహ్మణము కాకానాదోగలదు

కొరతలవచ్చును. అందుచేత ప్రాతనిద్రయును గూర్చి లేచి తొలి కడ నుబంధన లెవ్వయులేకయే స్వపరిపాలనను సాగు తున్నప్పుడు, బ్రాహ్మణులు తమ యధికారబలమునకై సంఘ మునంతటి భేదములను తొలగించుటకు శక్తికొలది ప్రయత్నింప గలరని నేను కొద్ది వక్కాదింప సాహసించుచున్నాడను. అట్లు ప్రయత్నింపనియెడల, బ్రాహ్మణులు అల్పసంఖ్యకులగుటచే వారు ఎట్టి అధికారములను పడవజాలరు.

బ్రాహ్మణులు జనతరములుగా పరంపరగా వచ్చుచున్న విద్యాసంపత్తివలన రాజ్యాంగక్షేత్రము అన్నియు ద్వారాఖలలను మెట్టు భాగమును బడవగలుగుచున్నాడు. కాని విద్యాభివృద్ధియు రాజకీయజ్ఞానమును బ్రాహ్మణే తియ్యగా భారతముగా వ్యాపించుచున్న యా కాలములో నిజాబ్రాహ్మణాధిక్యము క్రమముగా నశించుచున్నది. బ్రాహ్మణులయందలి యవనత్వముచే ప్రత్యేక ప్రాతనిద్రయును ఎ తమాత్రము కొరతలేదని నేను గట్టిగా నెక్కి చెప్పగలను. మనదేశముయొక్క ప్రస్తుత పరిణామమునకు నట్టికొరిక కలదని నలంబుటకై నవకాశములేదు. బ్రాహ్మణ్యశ్రేణులు పరస్పర విభేదములకు లోబడి ప్రవాహముల నుద్ధరించుచు నున్నామని నా నీ భావించుకొని భంగము కలిగించుట బ్రాహ్మణులకాని యట్టి బ్రాహ్మణ్య విధానములకు లోబడినట్లు కొంతము లేలగును. కాని, యిది యంతమాత్రమును సత్యము కాదు. బ్రాహ్మణ్యమున నాయవలను పురికొల్పినది యిట్టి యాత్మీయము కావు. నిమ సంఘమును కృత్రిమములు వలన వకాత్మ్యమునకును తోడ్పడుటే వారి యభిప్రాయము. వారి మనస్సులలో బ్రాహ్మణుల వలెనే తాము కూడ నభివృద్ధి జూడకతనన్న యున్నామని కాని యనూయూ ద్వేషము తెంక నుత్తమున లేవు.

కావుననే ప్రత్యేక ప్రాతనిద్ర విషయము నాయా కాన్వర్షియుల కంగీకరింప నట్టి వాని వానికి విడిచిపెట్టుట జాంధరియగుచున్నది. ఏమేతువు చేతనైనను బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణ్యము లెవ్వరును వీరి నంగీకరించుటచే దొరతనము వాడుకను విధులుగా భావింపక దురభిప్రాయముల నాకోపించక వనము చెప్పితి యథాధోదేశమును మాత్రమే స్వీకరింపగలరని నమ్ముచున్నాను.

ఈవిషయమై నాల్గు మాటలు చెప్పి నాయవన్యాసమును యుగించెదను. భావాభేదములను బట్టి రాష్ట్రవిభాగములను జేయవలెనన్న యాశయముగూర్చి యిచ్చుటవిపులముగా చెప్పించుట యవసరము ఎక్కడనో బందరు గుంటూరు పురంబుల మూడుమార్గజేతములలో పుట్టిన యాయుధ్యునును జేతనంతయు నలమిగిలి యెల్లరు నేకగ్రీవముగా నంగీకరించుచున్నప్పుడు దీనిని గూర్చి వివరముగా వ్రాయుట కావసరము మాత్రమే. యుధ్యుచే మన మనోరథ మీదకు నుట కొంతకాలము పట్టవచ్చును. కాని, యవకాశము లభించిన ఇంటనే మనకు ప్రత్యేక రాష్ట్రము రావలెను. మనరాష్ట్ర విభాగమునకై యగు కృషియు నిర్బంధ విద్యా వ్యాపనములకై వినియోగించినచో వాగుండునని కొందఱు చెప్పెదరు. కాని, అట్లు లేలందుట పొరపాటు. దేశభావల నాధారముగ చేసికొని రాష్ట్రములను విభాగించినచో వైరుమరీచిద్య యెక్కువకా న్నట్లుండుటచే మంచి యవకాశమును ప్రోత్సహింపబడును. స్వతంత్ర్య సంరక్షణమును అట్టి స్వాతంత్ర్యమును పొందుటకై నలయు శక్తి నొనగు మహనీయుల తుడల కృత్యము కావుటయునే మన పరమాధిమైయున్నది. దీక్షకులు రాజ్యాంగ పారిశ్రామికాది సమస్త విషయముల తాము నేరల జేతములకు నాయకత్వమై రాణి వహించిన హిందూజాతి, తెంపులేని విదేశీయుల దండయాత్రలచే నలగి కలిగి తుడవ తాకము నందలి సభ్య జేతములలో స్థానమును నాడ గోల్పొయినది. కాలము మారింది. అట్లే! యువనీ హితులు పరిగెరి. భావితనము పూర్వ ప్రభావతీని ప్రాముఖ్యమును సంపాదించుటకు గాను మరల తలమెత్తిన దని ప్రకటించు తెలుగు మర్చివ దని మన పాల్గవము గర్వముతో నున్నామని నమ్ముచున్నాము.

అమోఘంబుదైన తీర్మానములు.

I

ఇప్పటి హిందూజాతి రాజ్యాంగ విధానము ప్రస్తుత కాలావస్థకును కొంతమాత్రమును దగి నుండలేదనియు, నేటి యులకు బాధ్యతగల పరిణామము పట్టి యీ దేశమున దురభిప్రాయము గాని దేశమునకు సంక్షిప్తము సామాన్యము

మునకు తేచుమును సమకూర నేరదనియు ఘంటాపథముగా జాతి అట్టి సంస్థలను స్థాపించుటకు నలయు మార్గముల నరయుటకై మన దేశమునకు విచ్చేసియున్న మహాగౌరవనీయులగు మాంటాగ్యుయంట్రివర్సుకు ఈసభవారు హృదయ పూర్వకముగా స్వాగత మొసంగుచున్నాము.

II

దేశమునందు కాంతి వాతావరణ మేర్పడుటకు ఇప్పుడు నిర్బంధావాస శిక్షితులయుయున్న మహాన్యురాలీ సౌకతాలి మున్నగుదేశ భక్తులను రాజకీయ కోమకోపణచే శిక్ష ననుభవింపచున్న తక్కిన దేశ శ్రేణుభిలాషులను విగ్లాంహలౌవలెనే తెలుప నే విమరలచేయుట యావశ్యకమును సముచితమునని యాసభవారు నమ్ముచున్నారు.

III

చెన్నరాజధాని సంఘమువారు రూపించిన ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతనిద్రవిధానముతో కాంగ్రెసు-లీగు స్పీకరులొని సంస్కరణములను సంపూర్ణముగత్యే నమే అయిలలో పెట్టుట యేగాక సామాన్య (ప్లామ్ టు) సభా సభ్యులలో ఆధునుకూటికి 25 చొప్పున హిందూజాతీ పశ్చాత్తరీగు లుండవలయుననియు, ఇకమిద వి. సి. యస్. యున్న గుంటిపరత్తు లీచేతములనే నెలకొల్పవలయు ననియు నీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

IV

రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనమునకు తనమొలమున స్వరాజ్యప్రాప్తికి ముఖ్యసాధనముగు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర మొసంగి దేశభావలలో రాష్ట్రపరిపాలనా సౌకర్యములను ఉన్నత విద్యావ్యాపనా సౌకర్యములను గావింపవలయునని ఈ సభవారు మాంటాగ్యుగారిని గోరుచున్నారు.

అగ్రాసనాధిపతిగారికి వందనములతో సభ ముగిసినది.

బాలయోధ దళోద్యమము.

ఆంధ్రోద్యమము.

ఆంధ్రోద్యమమును గురించియు ఆంధ్ర రాష్ట్రీయను గురించియు ఈ పత్రిక మాలకముగను తెలితరములైన సభా సమావేశముల కల్లరుల కెల్లకును విదితమే యై యున్నది. నేను విస్తారముగా చెప్పి వసవములేదు. ఈవైయ్యద్యమము గుంటూరులో పుట్టి ఆంధ్రరాష్ట్రీయలోని యిరరజిల్లాల వారి సహాయముచే వెంపాండి ఇప్పటికి పంచవన్న ప్రాముము గలదై నుం దిశల జెయగోయ చున్నది. ఆంధ్రోద్యమమునకు అయిదుసంవత్సరముల తర్వాత 'బాలయోధదళోద్యమము' అనునది జన్మించినదని వినుట శౌతయు మనోహరకరమగుచున్నది. దానికి ద్వివాక్యముండు జన్మించినదానివలె ప్రకాశింపవలె. వీరి కాంగ్రెసులందఱును చేరువలసినపనియే! పెద్దలన నేమి పిన్నలననెమి ఎల్లరును చేరువగిననచో మేయన నెట్లు తమెల్లలను ఈదళములో బాలయోధులుగ చేరుటకుద్యేయ మొసంగుటయు, పిన్నుల దళములో వారికేమీయ గలుగజేయునగాన ఆలస్యములేక చేరుటయునై యున్నది. ఇదియే గొప్ప సాహాయ్యము. ఇట్లు చేరి యాయుధ్యులయు అభివృద్ధి చేయ కంకణముగట్టుకొనిన ఆంధ్రదేశీయులను గుంటూరుపుర వాసులు న గుంటెల గ పూడి కృష్ణమూర్తి గారికి తోడ్పడవలెను. వారు ఆంధ్రదేశీయనకరతును నాయకులుగ నుండవగినవారు. ఏలన, పశ్చిమదేశీయుల కేగి అక్కడనుండి వచ్చుటవలన అక్కడి ఈయద్యులపుసంగతులు తెలిసినవారు గనకను యువకులొనకను వారు తమంతట తాము దానికి వెంపు కలిగించెదమని వాగ్దానము చేయుటకల్లను అట్లు.

ఈ యుద్యమములో దళములు చేయుపనులు సాధ్యమై సంకలనము మన దేశమున నున్న లీగులచేతనే చెన్నపురి బాలయోధదళమునకు ఇండియన్ జమ్నాస్థిత్తు ఇకొ స్పెర్జరు లైన యస్. వెంకటాచారిగారు ఇదివరకే ధనము వెచ్చించి నేర్పుకొని ఇప్పుడు ఉచితముగా నేర్పుచుండుటకు వీలు గలిగినది. కాన, చెన్నపురిలో నున్న ఆంధ్రయువకులెల్లరు లీరి వర్తకవచ్చి వారు 1-7 బ్రాడ్వేలోనుండెదరు గాన నేర్పుకొని తమయిండ్లకేగినప్పుడు కృష్ణమూర్తిగారికి లీగుసహాయముచేసిన బాగుండునని ప్రార్థించుచున్నాను. వారు విద్యను ఉచితముగా నేర్పుట సద్ధముగా నున్నారని నాతో చెప్పిరి. నేను గూడ అట్లు నేర్పుకొనుచుంటిని. కొలది దినములకే పూర్తియగును. గుంటూరు వెల్లి కృష్ణమూర్తిగారికి సహాయముచేయ ప్రయత్నించుచున్నాను. కానికి ఆంధ్రులెల్లరు తోడ్పడెదరుగాక! వ(రాసు)

3-12-17 జి. యస్. యస్. శాస్త్రి

నార్తనుగారి ఉపన్యాసము.

తెలప్రోలు జమిందారుగారి యాజమాన్యము క్రింద తిన్నెవెల్లిలో జరిగిన బ్రాహ్మణేతరసభలో ఇ. నార్తనుగారి రాసంగిన ఉపన్యాససంగ్రహము. —

నేరచ్చుట ఉపన్యాసముల వినుటకు వచ్చితినిగాని మాట్లాడుటకు రాలేదు. కాని అధ్యక్షులు నన్ను మాటలాడకొనుదుండగ, వారి ఆహ్వానసారముగ నర్తింపకపోవుట మార్గతగ నుండును. రాజకీయ స్థితిగతులు చాలవరకు విద్యవై నాధారపడి యుండును. అంతేనది తు విద్యకును, రాజకీయములకును భేదము లేదు. ప్రభుత్వభావోద్వ్యములలో బ్రాహ్మణాధికార మశ్చేదియగు నున్నదనుమాటలలో సత్యమున్నదని నాకు తోచుటలేదు. ఈవిషయమై కరువుటవలన లాభములేదు. నిజస్థితుల బాగుగ గ్రహింపవలెను. సంగతుల చూచినయెడల ఉన్నతోద్వ్యములలో ననేకములను బ్రాహ్మణులకమించినది చెప్పక పుగ. కాని, వారు తమవరంతర పుత్రువలనను, సామ్య్యమువలనను విద్యనార్జించినదియు, నితర జాతులు విద్యాభ్యాసముచేయక మిన్నకుండినదియు, అందుచే బ్రాహ్మణులే గొప్పపదవులందరినియు చెప్పక తప్పదు. బ్రిటిషు జాలముక్రింద భారతదేశము వృద్ధిగాంచుచున్నదనుట నిర్వివాదాంశముగాని, ఈదేశము వికసిత్యము గలిగియుండునయెడల దేశమునకు వృద్ధి గాంచుట నిశ్చయము. భారతదేశము తమ పుత్రులను, పుత్రికలను విద్యానిధుల గావింపవలెను. నే నిచ్చుట నజ నేమీచునవలె నామనోభావములను దాచక వ్యక్తిగండుట నానిధి. తిరునల్వేలి వీధుల గుండ బోవునుండగ "సంస్థానము నలము" అను అక్షరములు గానవచ్చినవి. కాని మీరీ గమానుసారముగ వర్తింపుచున్నాగా? మీలోనిసంఘములకు అంశకలకములు లేవా? ఈపరిస్థితుల గ్రహించుటకు విస్తారమురాజ నితీజ్ఞతయు, శీఘ్రతయు నుండవలెను. కృత్తి, సాంఘికకక్షులు లేక ఉచార భావములతో నిజస్థితుల దిలకింపట క్యవసరము. భారతీయులంద రైకయత్నము గలిగియుండవలెను. భారతదేశమునకు సంపూర్ణస్వపరిపాలన మొసంగుట అసంభవమనియు, అది నీతి యనియు నేను చెప్పగలను. కాని మీరు మీ అభివృద్ధికి దగిన సాధనముల న నేర్పేషింప వలయును గాని, సంస్కరణములకు ప్రతిజ్ఞలుచుగ నుండుట మంచిది కాదు. భారతదేశమునకు గల మంచి నేరవత్తు గళంకము గాని రాగూడదని మిమ్ముకు హెచ్చరింపుచున్నాను. హిందూజాతి క్రమపద్ధతిని వృద్ధిపొందవలెను. నేనిచ్చుట నన్ను కొలదికాలముననే, నియోజకపద్ధతి రూపుమాని, సంపూర్ణముగు నెన్నిక విధానము కాలానుభవంలో బాధ్యమైవది. ఈపద్ధతి కృత్తికరముగ నున్నదని ప్రభుత్వమువా రంగీకరించిరి. కాననభలోని సభ్యులు ప్రభుత్వమువారి విజ్ఞానాభివృద్ధికి చాలవరకుతోడ్పడిరి. కొన్ని వత్సరములకు బూర్వము కార్వెరిర్యాహక సభలో భారతీయసభ్యుండును నని యొక్కర కలించిరి! అయినను, దేశము నరాజకము పాలుచెయకయే సంస్కరణములు జరిగినవి. ఇక స్వదేశసంస్థానముల స్థితిపరింపును. అచ్చట పాలనవంతయు భారతీయుల హస్తములయందే యున్నది. స్వదేశసంస్థానములలో సంభవమైన విషయములు బ్రిటిషు ఇండియాలో అసంభవములు కాజాలవు. కావున, నితరదేశీయులవలెనే యాదేశము కూడ రాజకీయవిషయములలో అభివృద్ధి గాంచవలెను. కావున బాధ్యతగల ప్రభుత్వమునకు ప్రతిజ్ఞలుచై, హాస్యాపనులు గాక, జవాబివృద్ధికి హాత్పడవలయునని మిముఖ్య నేమీతుని భావి నేను హెచ్చరింపుచున్నాను. అని నార్తనుగారు మదిరిరి. (నూయిండియా)

మదరాసు సదరక మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లండులో ఇకా కన్వీటు చేయబడినది)

పట్టుమూటలను, బట్టలు, దుప్పట్లు, కంబళులను లగ్నేజముటల పార్సీయులనుగ గాని, గూడును బండిలో గాని పంపగోరువారందరును అవి చేరవలసిన గమ్యస్థానమును, ఎవరికి చేరవలయునో వాని చేరును మార్గింగు నిరాతో స్పష్టముగ తెలియనట్లు ప్రాయనిచో 1917 వ సంవత్సరము డిశంబరు 15న తేదినుండి ఎం. ఎస్. ఎస్. రైల్వే కంపెనీవారు వట్టరిని ఈ ప్రకటనమువలన తెలియక చేయవలెను. ఈ మూటలపైన ప్రత్యేకముగ తెల్లపట్టను గ్రయస్ట్రోంపెనీవారి గుర్తులను వేసి కొనుటకు కట్టవలెను.

మాంతుగుగారు

సంక్షేపములు.

డిశంబరు 3-వ తేదీన రాజప్రతినిధి మాంతుగుగారు కల కత్తా నగరమునందలి "ప్రోసరూము" లో నాలుగుసంక్షేపముల వైకృతి. అందు మొదటిది వంగదేశవర్తక సంఘమువారిది. అందు 40 ప్రతినిధులుండిరి. సర్ మాభుద్రేగారు వాయకులుగ నుండి సంక్షేపమునుజరిపిరి. రెండవది బ్రిటిషుఇండియ అసోసియేషను. బరదాస్య మహారాజుగారు ఈ సంక్షేపమును జరిపిరి. డి. హెచ్చి విగ్నేట్టుగారు కలకత్తా శ్రేష్ఠ అసోసియేషను వారసంక్షేపమును జరిపిరి. కెనామ క్విప్పర్డుగారు ఆంగ్లోఇండియను అసోసియేషను సంక్షేపమును జరిపిరి.

మొదటి సంక్షేపము తరపున సర్ మాభుద్రే, హెచ్చి హోమ, ఆర్. వి. మాన్సెల్లు, ప్రాంత కేలీరు, మా. విరన, వైకు గారలకును, రెండవ సంక్షేపము తరపున మా. మహారాజు బహద్దరు బరదాస్య మహారాజు, బాగురు మహారాజు, నాసిరూరు మహారాజు, కిషోరిలాలు గోస్వామిరాజు రసికీసులాహా రాజుగారలకును, మూడవదాని తరపున డి. హెచ్చి, లిగ్నేట్టు, డిల్లీయూ. డి. బ్రాడ్వా, ఈడెస్, మన్రో, హాలాపరు గారలకును, నాల్గవదాని తరపున కెనామ క్విప్పర్డు, రండ్లెట్టు, అట్కిన్సన్, స్టాల్టె, బర్డ్వి గారలకును గండర్వనముల నొసగిరి.

వివిధ సంక్షేపములవారు గోలిన సంస్కరణముల గంగ్రహముగ నిచ్చుచున్నారు.

శ్రేష్ఠ అసోసియేషను.

సమయమున కనుకూలములును, న్యాయములు నగు రాజకీయాధికారములను భారతీయులు కోరుట ఈసంఘమువారి కెంతయు సంతోషకరము. ప్రస్తుతపు సంస్కరణములు విప్లవ వైఖరి గలిగి కాలానుకూలములు గాని, న్యాయములుగాని, సరియైనవిగాని కావు. కొలదిమంది స్వాధీపరులు గోరు ఈ సంస్కరణములు ఎక్కువమంది భారతీయులకు లాభదాయకములు కానేరవు.

అనధికారులగు యూరోపియనులును ఆంగ్లో ఇండియనులును తక్కినవారికలె నెక్కుడు అధికారముల గోరలేదు. బ్రిటిషు దొరతనమువారును బ్రిటిషు ప్రజలును ఇచ్చటనుండెడి తమ స్వదేశీయుల యభివృద్ధికి బాధ్యులగుచున్నారు. వీరి యాశయముల నిర్వర్తించుట వారికి ధర్మము. హైందవులు వేము కేలలో వీరి సత్వము లెక్కడ పోవునోయని వీరు భయమొందుచున్నారు. భారతీయ ఆందోళనా పరులు గోరు సత్వముల వారి కోసగిన హిందూదేశపు వాణిజ్యపారిశ్రామికవృద్ధి పాడుకొగలదు. అనధికార సామ్రాజ్య శాసనసభ్యులు గోరిన సంస్కరణలను గాని గోకేలుగారి మరణశాసనమునకు దుడవారింపబడిన సంస్కరణములగాని హిందూదేశీయ సభాసంస్కరణములగాని అంగీకరించి అవి మెల్లమెల్లన హిందూదేశమునందలి బ్రిటిషు పరిపాలనాధికారమును అణచివేయుగలవని ఈ సంఘమువారి దీక్షాచరణ పూర్వకపు అభిప్రాయము.

శాసనసభలయందలి మార్పులలో సభ్యులసంఖ్య పెట్టి వృద్ధిపొందించుటకాదు. అన్ని తరగతులవారికి సమాన ప్రాతినిధ్య మొనగూడునట్టి మార్పుల గావించవలయును. సామ్రాజ్య శాసనసభనుగాని కార్యనిర్వాహకసభనుగాని ఎట్టి మార్పులైన జేయవలయు సమయ మింకను రాలేదు.

రాష్ట్రీయ కార్యనిర్వాహకసభలో భారతీయులసంఖ్య పెట్టివృద్ధి చేయ నంగీకరించిన ఆ సభ్యులు ఆంగ్లదేశ దొరతనము వారి యంగీకారమున నిచటి దొరతనమువారిచే నియమింపబడవలయును.

1915 వ సంవత్సరపు చట్టముప్రకారము శాసనసభ్యుల సంఖ్య అత్యధికము చేయబడినది. ఇంక నధికముచేయ నవసరము లేదు. అందులకు బదులు వివిధ ప్రజలకు తగిన ప్రాతినిధ్య ముండునట్లు చూచుటావశ్యకము. ఇది దొరతనమువారి స్థిరాయకముల వలననే జరుగునుగాని ఎన్నికలవలన జరుగనేరదు.

రాష్ట్రీయసభలలో నిదివరకే నధికార సభ్యుల సంఖ్య అధికముగనున్నది. అయిన సీసభవారు మరెవరినీ అధికార సభ్యుల తొలగించి వారిస్థానమున ఆంగ్లో ఇండియనుల వైసను లేక యూరోపియనుల వైస మూత్రమే నియోగింప గోరుచున్నారు.

గవర్నరుగా రంగీకరించక పోవుటకు పూర్తిమైన యధికారము మొనగడు శాసన సభ్యుల కెక్కుడు అధికారముల నీయదగునని వారి అభిప్రాయము. మింటోమార్షి సంస్కరణములు 1909 వ సంవత్సరమున నొసగబడినవి. వాటి వలన నెట్టి లాభములు చేకూరినదియు తెలియనిదే అప్పడే క్రొత్తసంస్కరణముల మొనగట యుచితముకాదు. క్రొత్త సంస్కరణముల నొసగుటకు పూర్వము గ్రామపంచాయితీలు, యూనియనులు, పురపాలకసంఘములు, లోకాలు, బోర్డులు, జిల్లాబోర్డులు మొదలగువాటియందు తమ కీయబడిన అధికారముల భాగం వినియోగించుకొనునది లేనిది చూడవలయును.

హిందూదేశ దొరతనమువారి పరిపాలనము అన్యాయము నుకాదు. అణగద్రొక్కునదియుకాదు. భారతీయులు తమస్వంత్ర్య హారములం దెక్కుడు అధికారముల గోరుటకు ప్రజల సిద్ధపరుచుచున్నది. అందుచే నెట్టి సంస్కరణము లొసగబడినను ఆంగ్లదొరతనమువారి అనుమతి నే జరుగవలయును. లేకున్న హిందూదేశపు దొరతనమువారి కెక్కుడు స్వాతంత్ర్యముల నిచ్చివేయదు.

బ్రిటిషుఇండియా సమాజము.

సమాజమువారి విజ్ఞాపన ప్రకమును బద్ధియను మహారాజువారు చదివిరి. ఆయుధధారణాధికారమునొసగి, రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక సంఘమున నిరువురు భారతీయుల నెప్పరచుట యుక్తము. జమిందార్లకు ప్రత్యేకనియోజకత్వమును ప్రసాదింప దొరతనమువారు ప్రార్థితులు. ఇండియా మంత్రి కార్యాలయము నెత్తివేయుటయు, మంత్రిగారియు వారికిండియ ద్యోగ్యులయు జీతములను ఆంగ్లరాజ్యపు బడ్జెటు నందు చేర్చుటయు ఇండియాదేశమునకు హానికర మని సమాజము వారి తలంపు. కార్యనిర్వాహకసంఘసభ్యుల సంఖ్యను వర్తమానమున హెచ్చింప రాదు. సామ్రాజ్య శాసన సభాసభ్యుల సంఖ్యను హెచ్చించవలసినయగునట్లయు కానరాదని సమాజము తరపున మహారాజువారు విన్నవించిరి.

ఆంగ్లోఇండియను అసోసియేషను.

మొదట సంఘమువారు తమకృతజ్ఞతను వెల్లడించిరి తమ దీక్షాచరణసంస్కరణముల సుఫలించు చున్నారు. (1) కేవలము యూరోపియను సంతతివారును (2) యూరోపియను ఇండియనుల మిశ్రమసంతతివారును ఈ సంఘసభ్యులగు నున్నారు. ఈ లెకవారిసంఖ్య యధాప్రమేత యున్నదో తెలియను. ప్రస్తుతము 3 లక్షలుగనున్నట్లు లెక్కవేయబడినది.

హిందూదేశమునందు స్థిరముగనుండలేనివారిగుటచే ముందు చేయవచ్చు సంస్కరణములందు వాయభిప్రాయముల దెలుపగోరు చున్నారు. మొత్తముమీద వీరియాద్యములు హిందూదేశమునందలి ఈ సంతతివారందఱి యాద్యములగు నన్నను దొరతనమువారు తమయద్యోగ్యముల రాజకీయములందు ప్రవేశింపగూడదని అడ్డుపెట్టుటకు చాలయంది అభిప్రాయము లిందు యని వ్యక్తీకరించుటకు వీలులేకపోయెను.

వీరును దేశీయులే యగుటచే దేశాభివృద్ధి నే గోరుదురు. అందులకుకలయు సంస్కరణములు వీరికినిగావలయును. కాని ఆంగ్ల శాసనము లగు భారతీయులు కొందఱు గోరు సంస్కరణముల నిచటి సంస్కరణముల తెలియక బ్రిటిషుదొరతనమువారి నొసగిన దేశమునకు అనగా దేశీయులందఱికిని విశేష అనర్థము సంభవించగలదని వీరి అభిప్రాయము.

స్వపరిపాలనకు వలయు సంస్కరణముల నొసగుట కేవలము ప్రజలప్రాతినిధ్యభావమునబట్టియే నిర్ణయించదగును. ప్రజలలో నశేతు లివును విద్యాభ్యాసములుగ నున్నారు. ఆంగ్ల విద్య పెద్దదియై ఆంగ్లోదేశీయుల నారంభించదలించు కొలది భారతీయుల ఉద్దేశములును అభిప్రాయములును సామాన్యములకు తెలియనే తెలియవు గావున నింత వేగము గొప్ప సంస్కరణము లవసరములేదు. లోకాలుబోర్డులు, గ్రామ పంచాయితీలు, మ్యూనిసిపల్ బోర్డులు, జిల్లాబోర్డులు సహకారసంఘములు మొదలగువానిమూలమున ప్రజలకు స్వపరిపాలనాధికారముల నీయదగునని వారి ఉద్దేశ్యము.

మేము అత్యధిక సంస్కరణముల గోరమని సంస్కరణముల నే గోరమనరాదు. పెద్ద పెద్ద రాష్ట్రముల కాధిక, న్యాయపరిపాలన, విద్యాశాఖలం దింక నెక్కుడు స్వాతంత్ర్యము నొసగవలయును. సామ్రాజ్య శాసనసభలందు నియమితులసంఖ్యను ప్రజానిర్వచిత సభ్యుల సంఖ్యను అభివృద్ధి చేయవలయును. అందు ఇండియను క్రైస్తవులు ఆంగ్లో ఇండియనులు, పార్సీలు, సిక్కులు

మొదలగు చిన్న చిన్న జాతులకు నిరంతరము తగిన ప్రాతినిధ్యము మొనగవలయును. ప్రజలకు వారి మండలాధికారుల ద్వారా ప్రాతినిధ్యము మొనగవలయును. శాసనసభ్యుల సంఖ్య పెధికముచేయుట ప్రజల రాజకీయ విద్యాభ్యాసము పెట్టివృద్ధి చేయుట గావున నట్టి సంస్కరణములు గోరబడెను. మరియు కార్య నిర్వాహక సభలందు అనధికార సభ్యుల సంఖ్యను హెచ్చించుట వారికిని అంగీకారమే అయిన కార్య నిర్వాహక సభ్యుల దొరతనము వారే నియమింప వలయును. శాసనసభ్యుల నెన్నుకొనుటకు వీలుకాదు. హిందూదేశ దొరతనముల వారి యధికారమును తగ్గించునట్టి సంస్కరణము లింత వేగ మియబడ నవసరము లేదని వీరి అభిప్రాయము.

భారతీయులకు పరిపాలనమును దెక్కుడు ఉద్యోగములు నీయవలయునని నిరంతరము చెప్పబడుచున్నది. అట్టి యున్నతోద్యోగములు వీరికినికూడవలయును. వీరు దేశమునకు చాలకాలమునుండియు మహావీర్యము నొసరించుచున్నారు. అదినుండియు పరిపాలనము నందు విశేష సేవను జేయుచున్నారు. యుద్ధమున కెంతయు ధనసహాయమునుజేసి నారు. నైపుణ్యమునకేరవలయునని వీరిని దొరతనమువారు నిర్బంధించిరి. వీరి కొమరు లనేకులు యుద్ధరంగమున ప్రాణములనర్పించుచున్నారు. కొమార్తెలు ఆనేక విధముల యుద్ధమునకు సహాయ నివసించవలసి యున్నారు. దొరతనమువారికి వీరి స్నేహితులు యవకారముల నొసరించిరి. కావున వీరికి ముందు జేయు సంస్కరణములందు, తక్కుడు సంఖ్యకులయ్యు వైజెప్పిన కారణములవలన నెక్కుడు సత్వముల నీయదగును.

చిట్టచివరను హిందూదేశలాభార్థ మింతమాత్రమే జెందినమాంతుగుగారికి తమ కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనముల సరిపించిరి. పిమ్మట

కలకత్తా వర్తకసంఘము

వారికిసందర్శన మొనగబడెను. ఇదివర కీయబడిన స్వాతంత్ర్యములు బాగుగ నవయోగింపబడినటుల స్పష్టపడునరకును క్రొత్తసంస్కరణముల నీయవలయు. ఇప్పుడేజైన మార్పులవత్తెనునితోచిన స్థానిక స్వపరిపాలనపు మార్పులకంటె నెక్కుడుమార్పు లవసరములేదు.

శాసన సభ్యుల ప్రాతినిధ్య వైఖరి విస్మయకొలిపినది. శాసనసభల కెక్కుడు అధికారముల నీయదగదు. పల్లెలందును, పట్టణములందును, జిల్లాలందును ప్రజలు పరిపాలనను దెక్కుడుభాగము వైకొని వానిభాగం నెలుగనిది నిజమైన యభివృద్ధి గలగ నేరదు. ప్రస్తుత స్థానిక స్వపరిపాలనాలోపమునకు వారి కార్థిక స్వాతంత్ర్యము లేమండుటయే కారణమని చెప్పబడుచున్నది. గ్రామపంచాయితీ లాదిగా గల స్థానిక స్వపరిపాలనా సంఘములు తమవ్యయమునకు తగినంత ధనమును గూర్చుకొన లేకున్న స్వపరిపాలనాధ్యోగ మారంభింప బడనేరదు.

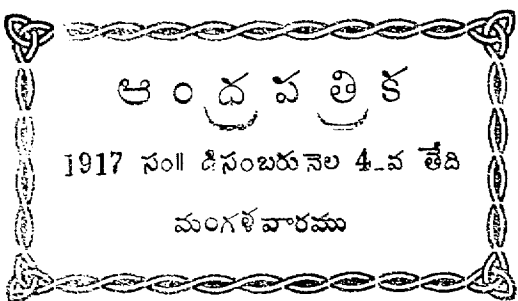
భారతీయాలథక్ర విహార సమాజము:— ఈ సమాజమువారు నిన్నును రామకృష్ణబీభీషుండు తగిన భాలబాలికలకు ఆరంభవిద్యను నేర్పుటకై యొక పాఠశాలను స్థాపించిరి. సాయంత్రము చెంగాబజారు నాటకశాల యందు శ్రీ సర్వానందస్వాముల వారు ప్రారంభవిద్యను గూర్చి యభివృద్ధిపించిరి. సుబ్రహ్మణ్య దేశభక్తులు వాడియా గారగ్రామనాథి పత్రికమును వహించిరి. ఉపన్యాసకులును సభాధిపతియును జాతీయ కుగ్గణితికిని విద్యా వ్యాపకమునకును గలయవ్యవహిత సంబంధమును రమ్యముగ నుపదేశించిరి సమాజాధ్యక్షుడు ఉన్నర లక్ష్మీనారాయణగారు ఉపన్యాసకునకును సభాధిపతికిని వందనముల నొంది సభను ముగించిరి.

విలేఖకులకు నోటిసు.

కాగితపుకణ వేర్పడుటచే విలేఖకుల వ్యాసములును వార్తలను చాలవఱకు తగ్గింపబడవలసి వచ్చుచున్నది. విలేఖకులు తాము వ్రాయబోవు వ్యాసములను సాఫల్యమొనరే వ్రాస్తమగ 1,2 పుటలకు మించకుండ వ్రాయుటావశ్యము. వార్తలందు అతినూత్నముగ ముఖ్యవిషయమును మాత్రము వ్రాయవలెను. పెద్దవిగ నన్న వ్యాసములును కాగితములకు రెండు వైపులను వ్రాయబడినవియును, జిలుగుగ నున్నవియు ప్రకటింపబడవు సుపాదేశము.

విషయాను క్రమణిక.

కృతివిమర్శనము	2
బండరు దివితాలూకాలప్రత్యేకావసర సభ	3
నాన్మగారి ఉపన్యాసము	4
మాంటెగుగారు - సందేశములు	5
ప్రధాన వ్యాసము	
బ్రాహ్మణనింద	6
స్థానికవాదము, న్యాయస్థానవాదము	7
విరోధానుహాసంగ్రామము	
విదేశతంత్రీవాదము	8,9
కృతాంతములు	10
ఇంగ్లీషుతంత్రీవాదము	11,12
ప్రజాభిప్రాయములు	13,14



బ్రాహ్మణ నింద

తిరునల్వేలియందు జరిగిన బ్రాహ్మణేతర సభలో సర్. ఎరల్ డి. నార్తనుగారు నిర్బంధించి త విద్యనూర్చి ముచ్చటించుచు, ప్రతికూల బ్రాహ్మణేతరులకు చక్కని హిత మొసగిరి. వారి హితవాక్యముల పాటించుచో, ప్రతికూలురు దేశవిద్రోహ కరమగు ఆందోళనమును చాలించుట తక్యము. కాని అంత మాత్రముచే వారు తమ ప్రయత్నముల మాని, దేశహితముకొరకు కృషి సల్పెదరని యూహింపజాలము. వేలసంవత్సరములక్రిందటి హిందూసంఘవిర్మాణము గూర్చి యిదమిత్థమని చారిత్రకపరిశోధకులే నిరూపించ జాలకున్నారు. అప్పటి సాంఘిక మర్యాదలు వేరు. ప్రభుత్వధర్మములు భిన్నములు. ప్రతిసంఘమును చిన్ని ప్రజాసత్తాక ప్రభుత్వమని చెప్పనొప్పును. ఏకులపు పెద్దలు ఆకులపు సాంఘికవ్యవహారముల నడుపుచుండిరి. వై జాతి మొదలు క్రింది జాతుల వరికును, ప్రతిసంఘము స్వాతంత్ర్యము ననుభవింపుచూ బాత్మభివృద్ధికి తోడ్పడుచుండెను. క్రింది జాతులకు వచ్చిన కొలదిని, బ్రాహ్మణుల ప్రసక్తియే గాన్పించదు. ఏ విషయములందును, బ్రాహ్మణుల సాయము లేకుండగనే జాతులు తమ వ్యవహారమును స్వయముగ నిర్వహించుచుండెడివి. ఏ కులపు వివాదములను ఆకులమువారేపరిష్కరించుచుండిరి. కుల దోషములకపరాధమును కులపెద్దలే నిర్ణయించుచుండిరి. బ్రాహ్మణజోక్యమొందును గాన బడలేదు. బ్రాహ్మణులు గౌరవభాజనులుగ నున్నను, నారు క్రిందిజాతుల సంఘస్వాతంత్ర్యము నేమాత్రము నరికట్టినటుల గాన్పించదు. ఈ దినములలో గూడ జనపదములలో పూర్వపు శ్రేష్టుల నశింపలేదు. వడ్డెలు, ఎరుకలు, ఏనాదులు, మొదలగు జాతులలో శుభాశుభము లన్నిటియందు కులపంచాయతులే జోక్యము గలుగజేసికొనుచున్నవి. ప్రాచీనచారిత్రము పరికించిన కొలదిని సంఘమే వ్యక్తులస్థాన మాక్రమించెను. సంఘము వెలుపల వ్యక్తులకు ప్రత్యేకస్థానము లేకుండెను. ప్రతిసంఘము తనవ్యవహారములను తాను పరిపాలించుచూ, ప్రజాస్వామికప్రభుత్వమై పరిగెను. సంఘాభివృద్ధికి ఎట్టియాటంకము గలుగలేదు. ఇటుల ప్రతిసంఘము స్వీయాభివృద్ధికై కృషిసలుపుచూ,

జాతీయాభివృద్ధికి దోహదమొనగుచుండెను. ప్రతిసంఘమునకును స్వపరిపాలనము గలదని చెప్పవచ్చును. ఇతరసంఘములపై బ్రాహ్మణుల యధికారము నామమాత్రావశిష్టముగ నుండెను. జన్మచేతను, విద్యచేతను బ్రాహ్మణులు గౌరవము బడసినమాట నిజమేగాని, యితరజాతులపై నిరంకుశము వహించి వారి నణగద్రొక్కుటకు బ్రాహ్మణుల కధికార మున్నటుల గాన్పించదు. ఏ సంఘపు పెద్ద లా సంఘకార్యముల నిర్వహించు చుండిరిగాని, బ్రాహ్మణ నిర్ణయము కొరకై వేచియుండలేదు. ఇప్పటికిని పాశ్చాత్యనాగరికత ప్రవేశించని ప్రదేశములకు వెడలినచో, క్రింది జాతులన్నియు బ్రాహ్మణుల ప్రసక్తిలేకుండగనే, తమ వైనిక సాంఘికజీవనమును నడుపుకొను చున్నటుల సువ్యక్తమగును. ప్రాచీనకాలమున ధనవంతు లందరును బ్రాహ్మణేతరులే. భూస్వాములు బ్రాహ్మణేతరులు. పరిశ్రమ లన్నియు వారి హస్తగతమైయున్నవి. విద్యయందును వారు వెనుకబడలేదు. వారిలో కవులు పండితులు మంత్రులు సేనాధిపతులు మొదలగువారుద్భవించిరి. బ్రాహ్మణులు వీరియండి జేరి, వారి పోషణముమూలముచే జీవన యాత్రగడుపుచూ, ఆధ్యాత్మికచింతలో కాలము గడుపుచుండిరి.

ఆంగ్ల ప్రభుత్వారంభము నుండియు, ప్రాచీన ప్రాచ్య నాగరికములకు సంఘర్షణ మారంభించెను. ప్రాచీన గ్రామసంఘముల పటుత్వము దప్పెను. ప్రాచీనకాలమున సంఘమువ్యక్తులస్థాన మాక్రమించెనని చెలిపియుంటిమి. పాశ్చాత్య దేశమున గల వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమును, హిందూ దేశమున ప్రవేశపెట్టగనే సంఘస్థితి తారుమారయ్యెను. వివిధ సంఘములబలము నానాటికి ఖీణింపసాగెను. నూతనపరిస్థితులకు సంఘమలవాటు బడకపోవుటచే, సంఘదౌర్బల్యము గాన్పించెను. శాఖావైషమ్యములు ప్రబలెను. ప్రాచీనసంఘ నిర్మాణ మన మెట్టిదో తెలియని పాశ్చాత్యవిమర్శకులవ్రాతలు సంఘకల్లోలమునకు దారితీసెను. వారివాక్యములనే వేదవాక్యము లని భారతీయ విద్యాధికులు విశ్వసించుటచే, కొంత యలజడికి కారణమయ్యెను. గ్రామసంఘములు స్వావముగ నుండుటచేతనే, ఏదేశీయులనేకులు యొకరివెంట నొకరు హిందూ దేశమును జయించినను, హిందూసంఘ మా దాడులనుండి తెప్పిరిల్లి, వేలవత్సరముల నుండియు సజీవముతో నుండగలిగినది. ప్రస్తుత పరిస్థితులకు అనుగుణ్యముగ హిందూ సంఘ మభివృద్ధి గాంచుట ముఖ్యవసరము. వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమునకును సంఘ స్వాతంత్ర్యమునకు సమన్వయము జరుగవలెను. ఈసమన్వయము గమున, మనఃస్ఫుర్ధలకు ఎట్టియవకాశము గలుగగూడదు. ప్రాతచరిత్రను ద్రవ్యి అకారణముగ ప్రస్తుత బ్రాహ్మణసంఘమును నిందించుచూ, విదేశీయుల యెదుట పరిహాసపాత్రులగుటకన్న నైచ్యము వేరుండబోదు. దేశము సందిగ్ధసమయమందున్నది. స్వపరిపాలనము హిందూదేశాభివృద్ధికిని, సామ్రాజ్యసుధిరత్వమునకును, అత్యవసర మని గ్రహింపబడుచున్నది. ఈసత్యము పాలకపాలితులుభయలకును, గోచరించినది. స్వాతంత్ర్యవిజయమునకై జరుగుచున్న సంగ్రామము దేశీయాశయములకు మిక్కిలి సహాయకారియైనది. ప్రభుత్వకార్యదర్శి గారు స్వయముగ ప్రజల వాంఛలగూర్చి విజ్ఞాపనల గైకొనుచున్నారు. ఇట్టి శుభతరుణమున స్వసంఘాధ్వరణమునకై బనిబూని స్వపరిపాలనా సిద్ధికై తోడ్పడక, బ్రాహ్మణుల దూషించుటతోను స్వపరిపాలనమున కడ్డుదగులుటతోను ప్రతి

కూలురు నాయకత్వముబూని, దేశవిద్రోహమునకు పాల్పడినారు.

వీరు దేశమునకు గావించుచున్న మహాపరాధము గనుగొని, చిరకాల రాజకీయానుభవము గల నార్తనుగారు ప్రతికూలుర సభలోనే వారికి మంచిమార్గముల బోధించిరి. ప్రాచీనచారిత్ర మటుండ నిచ్చినను, ఆంగ్లపరిపాలనమున బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరుల యభివృద్ధికి భంగము కలిగించుట కెట్టి యవకాశ ముండజాలదు. కాన్యూగారు ద్రవిడసంఘసభలో నుడివినటుల, ఆంగ్లప్రభుత్వ మన్ని జాతులకును సమానావకాశముల నొసగినది. ఉద్యోగప్రదాన విషయమున, బ్రాహ్మణేతరులకు పాక్షికముగూడ జాపబడినది. విశ్వర్యపంతులగు బ్రాహ్మణేతరు లిట్టి యవకాశము నుపయోగింపకబోయినచో, బ్రాహ్మణులేల నిందాస్పదులో యూహింపలేకున్నారము. క్రైస్తవుల పరిపాలనమున, బ్రాహ్మణాధిక్యము సామర్థ్య విశేషముచే నిలిచెను గాని, వేరువిధమున గాదని బాలురకు సహితము సుగోచరమగుచున్నది. అట్టి స్థితిలో బ్రాహ్మణుల నతిశయించునటుల స్వసంఘాభివృద్ధికై కృషి సలుపుట బ్రాహ్మణేతరుల పరమధర్మము. బ్రాహ్మణుల నిరంతర దూషణము, బ్రాహ్మణేతర సంఘాభివృద్ధికి వేరుపురుగువలె పరిణమించుట నిశ్చయము. ఈ విషయమునే నార్తనుగారు స్పష్టపరచిరి. బ్రాహ్మణేతరులు విద్యయందభివృద్ధి గాంచనందులకు, వారే యుత్తరవాదులు గాని తదితరులు గారని నార్తనుగారు వెలిబుచ్చిరి. మద్రాసు మెయిలు పత్రికయందలి వృత్తాంతముపై మా వ్యాఖ్యాన మాధారపడియున్నది. మెయిలుపత్రికా వృత్తాంతమున బ్రాహ్మణులపై పాక్షికభావము గాన్పించవీలుండ దని మా యభిప్రాయము.

ఈ తరుణమున సత్యము వచింపక బోయినచో, ప్రతికూలాద్యమము దేశహాని గావించుననియే, నార్తనుగారు నిజమును బయల్పెచ్చిరి. ఉన్నతజాతులు తమకు విద్య రాకుండ జేయువలయునని, విఘ్నములగల్పించిరిని బ్రాహ్మణేతరులు శోకించుట నిష్ప్రయోజనమని నార్తనుగారు నుడివిరి. ఆంగ్లపరిపాలనము క్రింద విద్యాభివృద్ధి గాంచకబోవుట బ్రాహ్మణేతరులలో ప మే యని గ్రహించి, అట్టిలోపమును నివారించుటకు ప్రయత్నముల గావించుట పరమధర్మమని, నార్తనుగారు సెలవిచ్చిరి. ఊరక అన్యుల నిందించుటచే, యీలోపము పరిష్కరింపబడునది గాదు. నార్తనుగారు సెలవిచ్చినటుల ధనవంతులు తమ ధనమును వ్యర్థకార్యములకై దుర్వ్యయము చేయక, విద్యాభివృద్ధికి వినియోగించిన లాభకరముగ నుండును. అభివృద్ధికి స్వార్థత్యాగమే మూలమని నార్తనుగారి యభిప్రాయము. ప్రభుత్వము వారిని రాజకీయవరముల గోరునపుడు అన్ని సంఘముల వారును ఏకీభవించవలెనని, నార్తనుగారు రుద్రోధించిరి. రాజకీయ విషయములలో సాంఘికవిభేదముల నడ్డుదెచ్చుట దేశద్రోహము. ఐకమత్యము చెడగొట్టుట తమసంఘమునకే గాక, అభివృద్ధికంతకును నష్టదాయకమని నార్తనుగారు హెచ్చరించిరి. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము వలయుచో, కోరుట యుక్తమే. అందుకొరకై, దేశపురోభివృద్ధికే విఘాతముల కల్పించుట అయుక్తమని నార్తనుగారి యభిప్రాయము. కాంగ్రెసు వారు గోరిన వరములన్నియు ప్రసాదించబడకబోయినను, బాధ్యతగలప్రభుత్వము కొంతవరకైనను ప్రసాదింపబడుననియు, బాధ్యతగల ప్రభుత్వమునకు మూలసూత్రము కార్యనిర్వాహకసభ

శాసననిర్మాణసభకు లోబడియుండుటయే యని నార్టనుగారి యభిప్రాయము. ఈ సమయమున సాంఘికవిభేదముల వెనుకబెట్టి, దేశీయతెల్లరును సాదరభావముతో మెలగుచూ, గమ్యస్థానము జేరుట భావ్యమని నార్టనుగారు ప్రసంగించిరి.

నార్టనుగారి ప్రసంగము ప్రతికూలుర సేమా ప్రసవ్యమార్గములకు ద్రిప్పనో చెప్పజాలము. కాని షరిఫ్ తులు నిరుత్సాహకరముగ లేవు. బ్రాహ్మణేతరులందరి క్షత్రియ, వైశ్య, విశ్వబ్రాహ్మణాది జాతులవారు అభివృద్ధి కనుకూలముగ నున్నారు. మిగిలినవారిలో దేశహితైకపరులే యధికసంఖ్యా కులుగనుండి రాజకీయోద్యమములందు ముందంజ వైచుచున్నారు. "దేశభక్త" అను దినపత్రిక దేశహితైక బ్రాహ్మణేతర సంఘమువారిచే నిక ముందు తమిళభాషలో ప్రచురింపబడును. ప్రతి కూలుర యుద్దేశమును మాంటాగూగారు తమ సూక్ష్మదృష్టితో నజలోకింపగలరు. ఈతరుణమున స్వపరిపాలనాప్రదానము నావనీకరింప శక్యము గాదు. దాని యవసరము నందరును గ్రహించి యున్నారు. చెన్నరాజధాని వెలుపల యాసమస్య తీవ్రత జెందలేదు. కాలప్రవాహమునకు నెదురీది వెతలచాలగటకన్న, దేశహితమునకై కృషి సలిపి ఆత్మగౌరవమును కాపాడుకొనుట ముఖ్యధర్మ మని ప్రతికూలురకు దెలుపుచున్నాము. నార్టను గారి యవదేశము వీరిని సక్రమమార్గముల బ్రవేశ పెట్టును గాక యని గోరుచున్నారము.

క్రిమినలుకోర్టులు

1916 వ సంవత్సరమున క్రిమినలు వ్యాజ్యముల విచారణజేయు వారిలో 97 గురు యూరపి యనులును, 773 మంది ఆంగ్లోహైందవులును హైందవులు నైయుండిరి. అప్పీలు అధికారము గల వారిలో 78 మంది యూరపియనులును, 88 మంది భారతీయులు ఆంగ్లోహైందవులు నైయుండిరి. అసలు వ్యాజ్యము లా సంవత్సరమున 343, 352. వెనుకటి వత్సరముకన్న 4965 అధికమని దెలుపబడినది. అప్పీలుమాత్రము 10,619 నుండి 10,200 వరకు దగ్గినవి. మద్రాసు సిటీమునిసిపలు చట్టముక్రింద 2000 వ్యాజ్యములు దగ్గినవి. ఇందుకు కారణము ఆరోగ్యశాఖవారు ప్రజలకు ఆరోగ్య విధులను సుబోధకముగ జేయుటయే యని యు, సామోపాయములు విజయము గాంచు నని యు, నివేదికమున దెలుపబడినది. జ్యూరీ విధానము విజయముగాంచుచున్నదని జడ్జిలలో నధిక సంఖ్యాకులు దెలిపిరి. కాని మధుర జిల్లా జడ్జి యగు కాలెగ్జిగారు మాత్రము ఈ విధానము తిన్నగ బనిజేయలేదని దెలిపిరి. క్రిమినలు ప్రొసీ జరులో 203,250 శిక్షలు తిన్నగ నుపయోగింపబడుట లేదని, హైకోర్టు న్యాయాధికారుల యభిప్రాయమై యున్నది. 1915 సంవత్సరముందు కన్న ఈ వత్సరమున పీఠలు కోర్టుక్రింద నేరముల సంఖ్య 1327 దగ్గినది. సంగ్రామ సమయమున నేరముల తగ్గుదల తృప్తికరముగ నున్నదని నివేదికము దెలుపుచున్నది. నేరముల జేయువారిలో పిల్లలసంఖ్యయు దగ్గినది. మేజిస్ట్రేట్ల యొద్ద నాక్షులు మూడుదినములకుబైన నిలిపియుంచబడిరిని దెలియుచున్నది. ఇట్టిసిథి శోచనీయము. సాక్షుల కనవసరముగ శ్రమ గలుగకుండ జూచు చూడవలయు నని, ప్రభుత్వమువారు మేజిస్ట్రేట్లకు రుచున్నారు.

ఆంధ్రవిద్యార్థి సభ
ఈసభ బృందావనపురమున దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగునని ప్రకటించబడినది. దేశపు భావ్యభివృద్ధి యంతయు నిప్పటి విద్యార్థులవై నాధారపడియున్నది. చెన్నపురి విద్యార్థులు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల కొరకై దీపావళి చందాలవసూలు నిమిత్తము పడినశ్రమ, వారి కార్యదీక్షను చాటుచున్నది. రాబోవు ఆంధ్రవిద్యార్థిసభ విద్యార్థులను దేశారాధకులుగ జేయుటకు తోడ్పడుగాక యని గోరుచున్నారము.

భారతజాల భక్తవిహార సమాజము
ఈ సమాజమువారి యుద్దేశములు సనాతన ధర్మమును బోధించుటయు, జాతీయవిద్యను వ్యాపింపజేయుటయు, నిమ్మజాతుల నుద్ధరించుటయు నైయున్నవి. ఈ సమాజపు టుద్దేశముల వ్యాపింపజేయుటకు, దేశాయి పి. నారాయణదేవరాజు గారు కృషి సల్పుచున్నారు. వీరి ప్రయత్నములు హిందూధర్మవ్యాపకమునకు తోడ్పడు నని విశ్వసించుచున్నారము.

మైసూరు వైద్యకళాశాల
మైసూరులో వైద్యకళాశాల లేనిలోపమును దీసి వేయుటకు, గత నెల 29 తేదిన సి నేటు సభలో వైద్యకళాశాల నొకదానిని మైసూరు నందు స్థాపించుటకు నిశ్చయింప బడినది. మైసూరు విశ్వవిద్యాలయమును సర్వలక్షణసముపేతముగ జేయుటకు, ఆప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు.

స్థానిక చార్తరులు

క్రాంతవకీలు: ఎన్. వేంకటరామయ్యగారు నిన్నటిదినమున (8-12-17) హైకోర్టువకీలుగ నామోదించబడిరి.

చెన్నపురి రాష్ట్రీయ అవసరసభ: ఈ సభ వారు 48 గురు సభ్యులు గల కార్యనిర్వాహకసంఘమును 15 గురు సభ్యులు గల సన్మానసంఘమును ఏర్పరచిరి.

నిమ్మజాతులవారి 6-వ మహాసభ: దక్షిణ హిందూవశ నిమ్మజాతులధారక సంఘమువారి యాజమాన్యము క్రింద ఈనెల 16 వ తేదీని చెన్నపురిలో ఘోషింపబడినది. యాజమాను హుస్సేన్ సయ్యదుగారి ఆగ్రాసనాధిపత్యము క్రింద నిమ్మజాతులవారి 6-వ మహాసభ జరుపబడును.

లా డిన్నరు: ఈనెల 15-వ తేదీ రాత్రి 8 గంటలకు గాజీ తోటయందలి మూడు వైవిలియసులో లాయరుల విందుజరుగును. హైకోర్టుజడ్జిలు మున్నగు పెద్దలనేకు లాహ్వీ నింపబడిరి. అడ్వోకేటు జనరలుగా రగ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు. రాజధానియందలి న్యాయవాదులందఱు రాత్రి భోజింతులు. విందు టికెట్లు నిమిత్తము 10 వ తేదీ లోపల దరఖాస్తులు పంపబడవలెను.

రాబోవు బ్రాహ్మణేతర సోదరసంఘ సభ: వైసంఘమునకు వాలంటియరులుగ పనిచేయుట కిష్టపడువారు తమనామములను బ్రాహ్మణేతర సోదరసంఘము వలంటియరు కేఫ్ టుగ్ గారికి (24 హేరీస్ రోడ్డు, మాంటుకోర్టు యీ నెల 10-వ తేదీ లోపున పంపవలయును. చుటుకుగపని చేయగలిగిన వారును మర్యాదగల కుటుంబములందు జనించినవారును ఆంగ్లభాషా జ్ఞానము క గినవారును మాత్రమే తమ నామములను పంపవలయును గాని ఇతరులు పంప నాసరములేదు. వాలంటియర్లు కాగోరు ద దక్షిణ హిందూజ్ ప్రజాసంఘము వారి యుద్దేశములతో నేకీభవించువారుగ నుండవలయును. వలంటియర్లు రెండుభాగ లుగ విభజింపబడుదురు. ఒక భాగ మువారికి కాకి యూనిఫార్ములు సరఫరా చేయబడును. రెండవభాగమువారు తమ యిష్టమునచ్చిన దుస్తులను ధరింపవచ్చును. తాము విభాగ న వారుగ నుండగోరుదురో దరఖాస్తు వారుల స్పష్టముగ వ్రాయవలయును.

న్యాయస్థాన వార్తలు

దొంగవస్తువులను విక్రయించుట: కొలంబోలో ల్యూ పియా వెర్ నేవ్డో అను సొక విధవస్త్రీ, కొందరు చోరులతో నేకీభవించి వారు దొంగిలించి తెచ్చిన వస్తువులను విక్రయించి ఆందువలన వచ్చిన ద్రవ్యముతో తాను సగముపాలు పుచ్చుకొనుచుండెను. ఇట్లు కొంతకాలము జరిగినవెనుక ఆమె ఒక దినమున పోలీసువారిచే పట్టుకొనబడి కేసుచేయబడెను. మేజిస్ట్రేటుగారు ఆమెకు 6 మాసములు కఠినశిక్షను విధించిరి. కాని సేంహళము గవర్నరుగారు 6 మాసముల కఠినశిక్షను 1 మాసము మామూలుఖయిదు శిక్షగ గూర్చిరి.

న్యాయాధికారుల ధరావతు కేసు: ఈ కేసు నిన్నటి దినమున విచారణజరుగునని తలంపబడినది. బెసెంట్యుగారు మొదట చెల్లించిన ధరావతు సీమతపిలు హైకోర్టునుండి రికార్డు పంపబడిన వెంటనే పార్లమెంటు సభలో విచారణచేయబడునని తమకుతలించిచ్చినట్లును ఆతపిలు పరిష్కారచుకువలె యాతపిలు వాయిదా వేయబడవలెననియు సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు చెప్పిరి. అడ్వోకేటు జనరలుగారు వాయిదా వేయుట కంగీకరించుటచే 1918 సం॥ మార్చి నెల 15-వ తేదీ వరకు న్యాయమూర్తులు కేసుకు వాయిదా యిచ్చిరి.

కోయంబుత్తూరు హత్యకేసు: ఒడ్డూరి కులస్థుడగు పాంగలూరి బయ్యాన్ అను వాడును ఆతని భార్య సంజారయు ఒకదినమున ఆనామరీ కొండలలోని తోటలలో కూలిపని చేయుటకు పోయిరి. అచ్చట వారికి తనభార్యపై నమమానము కలిగి యామెను కొట్టెను. ఆమె యింటికి వచ్చినవెనుక తన పుట్టినింటికి పోయి తన మగనియొద్దకు తిరిగి పోవుట మానిచేసి నందున యామెతల్లియూమెను తిరిగి పెండ్లిచేయ నిశ్చయించెను. రెండు మూడుదినములకు వివాహము జరుగుననగ నతడత్రైవా రింటికిపోయి, తనభార్యతో నిమకూలముగ నుండినట్లుండి ఒక నాటిరాత్రి తనభార్యను యత్తగారిని చంపిచేసి నంతట తానే పోలీసు వారి కశమయ్యెను. జడ్జిగారు కేసు విచారణచేసి హంతకునికి ద్వీపాంతర వాసశిక్షవిధించిరి. ఆపింనందు దిగువ కోర్టు తీర్మానమే స్థిరపరప బడెను.

ఒక ఇంజనీరుసాత్తును దోచుకొనుట: గత నెల 13 వ తేదీని 'ఉమ్మోసి' యను పొగయోడ కలకత్తా చేవులో నిలచియుండెను. ఓడ ఇంజనీరు నగరములోనికీకీ చౌవంగిలో నొక గుట్టపుబండిని అద్దెకు మాటాడుకొని అందు గూర్చుండి పోవుచుండెను. అతడు మార్గమున బండిలో నిద్రించెను. సరు యము కనికెట్టి బండిని తోలువాడును నైసుకు కలసి ఇంజనీరు వెనుకొట్టుజేయలోని 150 రూ॥ల బొంకినోట్లను అపహరించిరి. తాను పోదలచిన స్థలము చేరినవెనుక ఇంజనీరు బండివానికి అద్దెయిచ్చుటకు జేయలో చెయ్యివెట్లగ అందు నోట్లు అగుపడలేదు. వెంటనే వారిరువురను ఇంజనీరు పోలీసువారికి ఒప్పగించెను. పోలీసువారు కోచిరున్, నైసులపైని కేసుచేసిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు కేసువిచారణచేసి నేరస్థులకు చెరియొక మూడుమాసములు కఠినశిక్షను విధించిరి. పోలీసువారియొద్ద యుండిననోట్లు ఇంజనీరుకు యిచ్చువనట్లు ఆజ్ఞ చేయబడెను.

తిరునల్వేలి హత్య కేసు: అయ్యయ్యప్ప, అన్నాయి రావు అను నిద్దరు పురుషులును ఆంగాయ అనునొక స్త్రీయు స్నేహితులుగ నుండిరి. స్త్రీయింటి కెదురుగనుండిన అన్యాయ రావు యొక్క తాటియాకు పాకను ఆయ్యయ్యప్ప పడగొట్టి దాని వెనుక్కు తాటియాకు మొదలగు వానిని తన పంటి కుపయోగించినట్లు గత జూలై నెల 4-వ తేదీని అన్నాయి రావు కేసు చేసెను. ఆంగాయ అను స్త్రీ కేసులో సొక సాక్షిగ కొలుకొన బడెను. ఆమె జరిగిన నిజస్థితి యంతయు చెప్పినందున నేరస్థునికి జూల్మానా విధింపబడెను. కోర్టు విడదీయబడుట వారందరను వచ్చినప్పడు, అయ్యయ్యప్ప ఆమెను కత్తితో నరి ను ఆమె వెంటనే మరణించెను. అన్నాయి రావును మఱి 4 గురును అడ్డుపడిరి. వారిని కూడ హంతకుడు నచీకెను. అన్నాయి రావు గూడ మరణించెను. మిగిలిన వారికి గాయములు తగిలెను. తిరునల్వేలి జడ్జిగారు హంతకునికి శిక్షింపబడినది. ఆతీర్మానముపై హైకోర్టులో ఆపిలు చేయబడెను. హైకోర్టు వారు దిగువ కోర్టు వారి తీర్మానమును భాయపరచిరి.

విరోధామహాసంగమము

(రైతుల విజయము)

ప్రాశస్త్యము

తీవ్రమగు పోరాటము.

లండను, డిసెంబరు 2:—సర్వోదయ హోదాను గారు 'నేడల్లు తెలియజేసిరి—మూడున్న పరిసరమున తీవ్రముగ పోరాడి మానవైద్యములు వైద్యులను తరిమివేసెను. బొంబాయి పరిసరమున లండను వైద్యులు 12 మరణింపగలను బట్టి కొందరు వైద్యులను బంధించిరి. దక్షిణరంగమున ఫిరంగులు తీవ్రముగ కాల్చబడినవి.

ఫిరంగిదళ యుద్ధతీవ్రత.

లండను, డిసెంబరు 2:—మార్చ్బు ఎయినులకు నడువను రీతునకు తూర్పునకు, మూడునది కుడిభాగమునను ఫిరంగిదళయుద్ధము తీవ్రముగ నుండెనని పరాసువారు ప్రకటించిరి.

జర్మనుల ముట్టడి.

లండను, డిసెంబరు 2:—కీల్సుమార్గము సర్వోదయ హోదాను ఈ రాత్రి యిట్లు ప్రకటించిరి:—తీవ్రమగు ముట్టడి గలిగిన వెనుక శత్రు సేనలు ఈ ఉదయము 8 గంటల తర్వాత దక్షిణమున వెంట్రాల్ క్రాస్కోవ్కు మళ్లించుటకు ముట్టడించెను. కొంతకాలమైన వెనుక కాంబ్రేకు పశ్చిమమునను, బొంబాయి అవని మోవర్నల పొంతమునను ముట్టడివ్యాపించెను. మాస్కో యుద్ధమున మోవర్నల కుట్ర మన పదాతి సేనలు తీవ్రమగు ముట్టడి గలిగి కత్తువులకు విశేష నష్టము గలిగించి పాకడో లిరి. మాస్కో యుద్ధము దక్షిణమున బోనాననుండి విల్లెన్స్ గిల్డెనగలకు శత్రువులు ముట్టడియందు కొంత జయమునుండి ఆ సేక స్థానములందు మనస్థానములతోచి లావే కేరీ గోడోయల కుట్రచేసిరి. మన సేనలు శత్రుయుద్ధము గలిగి వాకెరీ స్థానమును తిరిగిబయించి గోడోయ కుట్రను, దానికి తూర్పున నున్న కొండవలకును శత్రువులను పాకడోలితిమి. ఇతర స్థానములందు శత్రువుల పురోగమము నాడివేసితిమి. ఇరవయియేళ్లముండు జరుగుచున్నది.

తేనడా

విజయ ఋణము.

అబ్రాహా, డిసెంబరు 2:—కేదావారు 15 కోట్ల డాలర్లను ఋణము చేయబోతున్నారు. కాని ఋణమునకు రమారమి 30 కోట్ల కంటే ఎక్కువగా చందాలు వచ్చినవి. ఈవిషయమునుగూర్చి ఆర్థికమంత్రి సభాగమన వైటుగార్ట్లగారి:—ఋణపర్యవసానములు కాలికంత్తుకు విజయమును గూర్చినవి. తక్కువన్నీయూ చేరుట కొంతవారమువచ్చును. మొత్తమునై 15 కోట్ల డాలర్లు చందాలు వచ్చియుండునని నానమ్మకము. ఐదులక్షలనుండి యింతసామ్యము వసూలైనది. మూడుకుటుంబముల కొక్కొక్కరు చొ॥ కేనడా రాష్ట్రములు ఋణపత్రముల గొనియున్నారు. ఋణపర్యవసానములకు కేనడావారి నిర్ణయమును లోకమునకు విదితమొనర్చును.

రుష్యా

రుష్యా శాసనసభ ఎన్నికలు.

పెట్రోగ్రాదు, డిసెంబరు 2:—శాసనసభాసభ ఎన్నికలలో మాట్సుహాట్లము 4,22,000 వోట్లనిచ్చిరి. కేడిట్లులు 2,17,000 వోట్లనిచ్చిరి. సాంఖిక కేంద్రములు, 152,000 వోట్లనిచ్చిరి. వెనిస్, బ్రాకోస్కి, మిలియపోపుగారలు ఎన్నుకొనబడిరి. ఇదివరకుండెడి తాత్కాలిక దొరతనమువారు మంత్రులు ఎన్నుకొనబడిరి. కాని వారి కోరిక నిరాకరింపబడినది. రాష్ట్రము నగరములందు కేడిట్లులు ఎక్కువవోట్లను సంపాదించుచున్నారు.

సాకాదధాధికారికి శిక్ష.

పెట్రోగ్రాదు, డిసెంబరు 2:—సాకాదళ ప్రధానోద్యోగి కవులు కాష్మీరు గారిని నెంటుపాలు పీటర్బర్గ్కు మనకు సాలయం దుంచిరి. ఈద్యోగులు సమైక్యమున ప్రాత్యక్షముననుండి కని యాతలిపె నేరము మోపబడినది.

రష్యావారి సంధియత్నములు.

అమెరికా ప్రాశస్త్యచేతముల యసమృత్తి.

పెట్రోగ్రాదు, డిసెంబరు 2:—రష్యావారు జర్మనీ యులతోడ తాత్కాలికపు సంధియత్నముల జరుపుచుండెరి. కాని తమ దొరతనమువారందల కసమృత్తి వెలుపుచుండెనని అమెరికావారి ప్రతినిధి ద్యుకోనిను సేనానికి తెలియబరచెను. ప్రజలచే నియమితులైన కమిషనరులను తా మంగీకరింపవని యు ప్రజల దుర్మార్గులను పైనికాధికారులు నిరాకరించు రనియు పరాసు దొరతనమువారి పక్షమున వారి ప్రతినిధి ద్యుకోనిను సేనానికి తెలియజేసెను.

రాయబారము జరుగకపూర్వము

తెలియజేయకుండుట.

అంగ్లేయుల భావము.

లండను, డిసెంబరు 2:—అంగ్లేయుల రాయబారి సజ్జాబ్దుకు నుగారు వెలువరించిన ప్రకటనమున నిట్లు వివరింపబడినది. జర్మనీయులతోడ రాయబారము జరుపవలసినదని రష్యావారు తమప్రతినిధి కుత్తెరువు చేసినవిమ్మట 19 గంటల తాత్కాలికపుసంధిని గూర్చి బ్రాటికిగారిలేఖ మాకార్యమును చేరెను. సంధియత్నములు జరుపుట కారంభించినవిమ్మట, నట్టియత్నములు జరుగుచున్నట్లు తెలియజేసిరి. ఇంతయుగాక రుష్యా ప్రస్తుతపాలకవర్గము నాంగ్ల దొరతనమువారు పాలకవర్గముగ పరిగణింపలేదు. కనుక రుష్యావారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చు వీలులేక పోయెను.

జర్మనీయుల యామోదనము.

అన్నిరంగములందును సంధిని జరుపుకొన జర్మనీయులు సంసిద్ధులైయుండెనని బ్రాటికిగారు మిత్రమండలికి తెలియజేయుచు, అదివారమునాడు ప్రారంభమగు రాయబారమున వారు పాల్గొందురా యని ప్రశ్నించెను.

రైలుబండిని దోచుకొనుట.

పెట్రోగ్రాదు, డిసెంబరు 2:—కొందరు సిఫాయిలాయధహస్తులై మాస్కోనగరమున కీకల నొకరైలుబండి నాడివేసి ప్రయాణికుల దోచుకొనిరి.

జర్మనీ

జర్మను విదేశమంత్రి వాగ్దానము.

అనుష్ఠానము, డిసెంబరు 2:—రెయిన్స్టాగు సభలో విదేశమంత్రి వాను కుల్ హూనుగా రిట్లు చెప్పిరి. రుమేనియా రాష్ట్రము సంధిరాయబారముల జరుపుచున్నదను మాట సత్యముకాదు. రుష్యా జర్మను సంధిలో జర్మనీ దేశము మిగిలిన చున్నచు చాల జాగ్రూకతతో ప్రవర్తింప గలదు. యథాస్థముల నాధారము జేసికొని యది యేమటనైన బయటకు వివిధ జాతులు తమ భవిష్యత్తునకు తామే నిర్ణయించుకొనవలయునను సత్యముల బాగుగ నాలోచించి తూర్పునందలి స్థితిగతుల మరల చక్కబెట్టుటకు గుఱించి అత డేవేరియా వాక్యములను స్పష్టముగ బలికెను.

లండను, డిసెంబరు 2:—జర్మను లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. కేంబ్రాయి యుద్ధ ఫలితముగ క్రొత్త యుద్ధము లారంభమైనది. పోయిల్కా పల్లి కిరుప్రక్కలను, ఘెల్లా వెర్నెన కిరుప్రక్కలను భయంకరముగ ఫిరంగియెద్దము జరిగెను.

యుద్ధఋణము

అమ్యుల్డెమ్మ, డిసెంబరు 1:—ఇండియన్ డెంటుసోమ లిట్లులు మూలము వ్యతిరేకించుచుండ రీచ్స్టాగు సభయందు 150 లక్షల మార్కులు ఋణము చేయవలసినదను తీర్మానము మోడితమయ్యెను.

జీతముల హెచ్చించుట.

అమ్యుల్డెమ్మ, డిసెంబరు 2:—సిఫాయిలు జీతములు మూడవవంతు చొప్పున కమిషను లేని యుద్యోగుల జీతములు నూటికి 20 చొ॥ నను తప్పని పనులనుగల రీచ్స్టాగు సభయందు హోమె సేనాని వెలువరించెను.

టర్కీ

తురుష్కుల యోటము.

లండను, డిసెంబరు 2:—పేలెస్టిననుండి యిట్లు తెలియజేయబడినది:—నిన్నటిరాత్రి 1 గంటకు తురుష్కులు చిట్లు రెయుహాటా, బిరెలుబాసీల పరిసరమున ముట్టడించి, మాస్థానములందు చొచ్చుకొనిరి గాని మారోదయస్థుగునరికి తురుష్కులను వెడలగొట్టి వారిలో 200 మందిని బంధించితిమి. ఇటీవలిముట్టడులందు శత్రువులకు విశేష నష్టములు కలిగినవి. తురుష్కుల రాకపోక మాస్థానములందు ప్రధానస్థానముగు టుర్కీరాము సెద్దనుండు నిసపదాయలు, విమానశాలమున్నగువాటివై మావైమానికు లాకటన్న బాంబులను వేసిరి.

అమెరికా

విల్మనుగారు; రుమేనియా.

లండను, డిసెంబరు 2:—ప్రెసిడెంటు విల్మనుగారు రుమేనియా రాజుగారి కిట్లు తంతినంపిరి:—జర్మనుల యాక్రమణమునుండి గాపాడుకొన నంతగ బాధపడుచున్న రుమేనియా దేశమునకు ఇంకను సహాయము చేయుటనును యథా సంతరముగూడ సహాయ మొనరించుటనును అమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రములవారు భీష్మించుకొనిరి.

ఈజిప్టు

పేలెస్టిన విజయము

లండను, డిసెంబరు 2:—పేలెస్టిన వార్తలు ప్రకటించుచున్నది.—గురువారము నాటిరాత్రి శత్రువులు బర్బటలు జామను సమీపము నందలి నావ్రహా దక్షిణతరమున మా ప్రదేశములలోని కేతెంది మాపంక్తికి సమీపముననే తమ పంక్తి నెలకొల్పిరి. శుక్రవారము నాడు ఆప్రేలియా ఆశ్విక దళములు దానిని ముట్టడించి 148 గురు ఖైదీలను పట్టుకొనిరి. శుక్రవారము నాడు బెయిటూ వియబ సోక్లా వద్ద వారు 308 గురు ఖైదీలను బట్టుకొనిరి.

రుమేనియా

రుమేనియావారి ప్రకటనము.

లండను, డిసెంబరు 2:—యుద్ధధామయందు వైరిసేనలు మాతోడ మిత్రత్వమునర్ప యల్పించినవిగాని రష్యావారి ఫిరంగిదళముల మూలమున వీటి యల్పములు కొనసాగలేదు. రుమేనియావారి కావలిదళములు జర్మనీయుల వైరికోద్యోగుల నిరుప్రబంధించినవి. రుమేనియావారి కొనర్పబడిన ప్రకటన ఫలితములు మున్నగునవి యుద్యోగులు గొనిపోవుచుండెనని ప్రకటించబడినది.

స్వీడను

క్రీస్ మను దివసములు.

తాత్కాలికపు సంధి.

స్టాకోము, డిసెంబరు 2:—క్రీస్ మన్ దివసములందు తాత్కాలికపు సంధి యొనర్చుకొనిన యుక్తముగ నుండునని నూచించుచు స్వీడను శాంతిసమాజమువారు సాంప్రదామిక రాష్ట్ర ప్రధానమంత్రులను తండ్రివారల సంపిరి.

పారిశ్రామిక సంఘవర్గము:—మూడవ తేదీ సభయందు సర్. ప్రాన్సిసు స్టీవర్టుగారధ్యక్షులు వహించిరి. సభామహారాసు, సర్. ఆర్. ఎన్. ముకర్జీ, చాటర్జునుగార్లు సంఘ సమావేశమునకు రాలేరు. మెకానికలు ఇంజనీయులు ఆల్ఫ్రీడు ప్రాల్మెనుగారు మాత్రమే సాక్ష్యమిచ్చిరి. ఈసాక్ష్యముతోడ సాక్షివిచారణ ముగిసెను. కమిషన్లు 4 వ తేదీని లాహోరు నకు బయలు దేరుచును.

మెకాను పరిశ్రమ:—దక్షిణ హిందూస్థానమున కొచ్చిరులో మెకానుపరిశ్రమను నెలకొల్పి తాతా అండుకంపెని వారిదివరలో నేర్పరచుకొని యుండెరి. కాని తమయంతాలమునును కొలంబోలో స్థాపించును నొక క్రొత్తసూచనము వెలువడినది. కొచ్చిరు సంస్థానము వారి పరిశ్రమముల ధనమును ననేకమగు వాటాలను గొని పరిశ్రమాభివృద్ధి నిమిత్తమనేక సౌకర్యము నొనర్చువని వాగ్దానమొనర్చి యుండెరి. దర్బారున వైనూదన మంగీకృతముగాక అసమృత్తి కంపెని వారికి తెలియజేయబడినట్లు వివరమిచ్చుచున్నది.

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

ఆంధ్రదేశ మండలసభ:—ఈసభ 9-వ తేది యాది వారమునాడు కడప ధియన్ సాఫ్ట్ వోల్ టేబిల్ హాలులో మదరాసు ప్రొవైన్స్ కలీలు టి.వి. వేంకటరామయ్యగారి యాజమాన్యముక్రింద జరగెను.

అమలాపురము వార్తలు:—రాజమండ్రి టెంపరరీ సబు కోర్టు అమలాపురము వచ్చును. 1918 ఏప్రిలులో మునిసిపాలిటీ ఏర్పడును. అమలాపురము బోర్డు మొన్నగా నెకండు గ్రేడ్ కాలేజీ చేయుచు రట.

కూచిపూడి గ్రంథాలయము:—సుమారు 8 నెలల క్రిందట నూరు పుస్తకములతో దీనితాలూకా కూచిపూడి యగ్రహారములో నెలకొల్పబడిన “శ్రీ విద్యజ్ఞాన మనోరంజనీ” పుస్తక భాండాగారమునకు, దీనికు 500 పుస్తకము లున్నవి. మూడు సభలు జరిగినవి.

బండరు ముస్తాఫాజీ పేట పగటి ధర్మసాతకాల ప్రథమ వార్షికోత్సవము నేడు సాయంకాలము పురపాలకమున జరుపబడును. తత్సమయమున రిటైర్డ్ సబ్ జడ్జి వారిలాల వేంకట శివాధికారి, బి. ఏ. గారు “విద్య” ను గూర్చి ఉపన్యసింపెను. సబ్ కలెక్టరు సి.వి. సాబర్ గారాగ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు.

సంస్కృతభాష:—జేకహితుడైన కవులొండల సాంబశివరావుగారి యకాలమరణమును పురస్కరింపకొని, వంగజేతాంధ్రకవిత్వము కడప 2-వ తేదీన జిటీ కాలేజీ హాలులో నొక మహాసభ గావించి, హేమచంద్ర సర్కార్, ఎమ్. ఏ. గారాగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. డాక్టర్ బి.వి.సి. ఘోష్, ఎమ్. ఏ. ఎమ్. బి. బి. సి. గారు మున్నగువారు ఉపన్యసింపిరి. కొన్ని యాంధ్రచాసములు కూడ పరిపంబడెను.

ఒక యకాలమరణము:—రామసము వేంకటేశుడు గారి యాధిపత్యము క్రింద జరగిన గుంటూరు ప్రాథమిక మాన సమాజపు సాధారణసభలో ఈ తీర్మానము గావించెను. “X భీ ర మై న వైవధక్తియు స్వాధ్యాయాధియు గలిగి ధర్మసేవ గావించి జేశముయొక్క విశేషకృతజ్ఞతకు భాగ్యులైన కవులొండల సాంబశివరావుగారి ఆకాలమరణమునకు మిక్కిలి చింతించుచు, తనూలమున బ్రాహ్మసమాజోద్యమమునకు అందు ముఖ్యముగా ఆంధ్రజేశమునందలి బ్రాహ్మసమాజోద్యమమునకు తీజకాలని కొంతకలిగినదని గుంటూరు ప్రాథమికసమాజమువారు తీర్మానించుచున్నారు.”

కృష్ణాభిమానుల సభ:—ఈ నెల 29, 30, 31, తేదీలకు మచిలీపట్టణమందు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల హాలులో జరుపబడుచున్న కృష్ణా గుంటూరుయందల విశ్వబ్రాహ్మణ సభ మహాసభావ్యవస్థాపకలయందు, విచ్చేయు సభ్యులు భోజనకాలం నేర్పరమిగినుటలో తగుసహాయముల జేయువారును నియమింపబడియుండి రని వ్రాయబడెను. బండరులో హోటలులు గలవు. వారు కడుదైర్యోత్సాహముల నీకార్యంబునకు తోడ్పడసంసిద్ధులై యున్నారు. మతియు, స్వహస్త పాకముల జేసికొను నాహితాగ్నులకు సక్రములు గలవు. సభ్యులకేమాత్రమున కష్టములు కలుగవు. సంఘోధారణాభిలాషులెల్లరు బంధమిత్రులతో చురుకర ప్రార్థితులు.

విశాఖపట్టణము-వైగుబాధ్యము. ఆయా, వైగును గురించి మీ విశేషముడు వ్రాసినసంఖ్య సరిగా నుండలేదు. నవంబరు 17-వ తేదీ మొదలు ఈ సరికి ఎనవండు మాత్రము చనిపోయిరి. అమరావతిమైని కొందరిని ఉప్పుతేగు అంతల కొండలదగ్గరనున్న వైగు పెద్దలలోనికి మా పురపాలక సంఘమువారు ప.పి.చివేసిన హేతువునల పురజనులలో చాలమంది తాము గూడ ఆ కొండలవద్దకు వెళ్లవలసి వచ్చునెమో యను భీతిచేత వైగునములకు వెడలుచున్నారే గాని మరయెంతటి కాదు. వైవధక్తివలన రెండుదినములందు వైగుబాధ యెక్కువ కనబడలేదు.

బి. కోదండరావు.

వృత్తాంతములు

బొంబయి క్రొత్త మెరీఫ్—బర్మెటుగారిస్థానే మహమ్మదు హజిబర్ లాల్లిగారు బొంబయి మెరీఫ్ గా నియమింపబడుదు రని తెలియవచ్చుచున్నది.

కొచ్చిను రాజుగారు:—శ్రీ రాజావారు జర్మనీలో నిర్బంధవాసశిక్షయందుండిరి. పోవుగారి సిఫారసువై రాజుగారు విడుదలయై ముంబయివారును స్వదేశమును చేరవచ్చుదురు.

తిరువనంతపురమునండి యిట్లు తెలియవచ్చుచున్నది:—తనభూమిని తమకమ్మనివో భూమినుండి పెడలగొట్టుదుమని తిరువాన్మూరు వాస్తవ్యులు తోటయజమానులను ఛార్జను వ్రాండురు గా కొని బెదిరించిరి. తత్కారణమున నాతడు వ్రాండురు గారిని పిస్తోలుతో గాల్చి చంపెను. పోలీసుకమిషనరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారలు విచారణ చేయుచున్నారు.

బొంబాయి జేషియసభా సంఘమువారు యావద్భారత జేషియసభాసంఘమున కీక్రిందివాని సభ్యులుగా నియమించిరి. గంధి, తిలక్, భూర్జి, జిహ్వా, భూలాభవేదే, బాంసర, జమ్నదాసు ద్వారకదాసు, ఉమామ సోహాని, హాస్తిమను, కరండికరు, పరంజి, హరిచంద్ర విష్ణుదాసు, బి. జె. పటేలు, నర్ ఇస్మాయి రహింతులా, అబ్బా సుత్యాయాజ్జీ, గారలు వై సభ్యులలో నేడుగురు పూర్వముండిన వారలు వోట్లొచ్చుటలో హామీయూలు కత్తు, మితవాసుల కత్తు అని రెండు కత్తులు బయలుదేరినవి. గంధి తిలక్ భూర్జి, జిహ్వా గారలకు రెండుకత్తులవారును వోట్లొచ్చిరి. అయినను హామీయూలకత్తు వారిచ్చిన 18 వోట్లలో 9 గురు ఎన్నుకొనబడిరి.

డిశంబరు 2 వ తేదీన కలకత్తా మహావీర్యులొక పెద్దసభను గావించిరి. మా అబ్దుల్ హసీము బాకేషుఎలాహీ గారు సభాధిపత్యమునువహించిరి. ఆలీసోదరుల నిర్బంధవాస విముక్తికొనరింప గోరుటకును, ఇటీకలి బీహార్ అల్లరుల తర్కించుటకును సభ సమావేశమయ్యెను. రహీముగారు తమఆధ్యక్ష కోపన్యాసమున అల్లరుల చేసిన హిందుల వైఖరిని గర్హించి, హిందూ జేశమునందలి మహావీర్యులు తమ మతాధికారము లంకోకచాని నైనను విడువబాలరనియు, ఇస్లాము మతకార వాగ్ధము తమరక్తమునంతయు ధారపోయుట కెల్లప్పుడును సిద్ధము గ నుండు రనియు హిందువులు బాగుగ గుర్తొది గ వలయును. బీహారు కలహములలో బాధనొందిన మహావీర్యుల సౌకర్యాధ్యము నైజాముగా కొనగిన లక్షరూప్యముల విరాళమున కతడు కృతజ్ఞతను తెలిపెను. నిర్బంధితులైన మహాదాలి మొదలు గాగల మహావీర్యుల వెంటనే విడువ వలయునని వారు కోరిరి. నిర్బంధితుల వెంటనే విడువగోరుచును, బీహారు అల్లరులలో పాల్గొనిన హిందువుల గర్హించుచును ఆ అల్లరుల బాగుగ దెలిసికొనుటకు దొరతనమువారి నొక సంఘము నెలకొల్పి గోరుచును, నైజాముగారి విరాళమునకు కృతజ్ఞత తెలుపుచును, మాంటేగు రాజప్రతినిధిగారల దర్శింప బోయిన ప్రతినిధి కర్మమువారు మరలివచ్చినవారి వైర్యము సగ్గడించుచును తీర్మానములు గావించబడెను.

శ్రీ ప్రతినిధి సంఘము:—మాంటేగుగారును రాజప్రతినిధిగారును ఈ నెల 18 వ తేదీన చెన్నపురిలో ఆల్ ఇండియా శ్రీప్రతినిధి సంఘమువారికి దర్శనమిచ్చెరని చెన్నపురి వీరతనమువారు ప్రకటించిరి. విజ్ఞప్తి నాలకింపగలరని శ్రీలపక్షమున ఈదిగున పేర్లు గల నారీయములు అధికారులకు వ్రాసి వారి యనుమతిని బడసిరి.

సరళాదేవి చౌదరి బి.పి. మాగ్గరెలు కజిన; బార్దసతి సరళాదేవి నాయరు ఎం. ఏ; వైద్య ఆర్. నీలకంఠ బి.పి. శ్రీరంగమ్మ బి. పి. గార్లు.

ఈ దిగువ నారీయములు వై కెజ్జిప్తిని బలపరచుచు సహాయముచేయుట కంగీకరించిరి.

బోసుసతి; సరోజినీదేవి; మజారుల్ హక్ సతి; ఆని బిగంటమ్మ; పెర్రానాసతి; చంద్రశేఖరమయ్య సతి; డాక్టరు బోషి కన్య; సందీపరావు సతి; జినరాజుదాస సతి; హెచ్. రాథా సతి; లాజుసు సతి; ఘోకర్ కన్యగార్లు.

బొంబయి శాసనసభ

శాసనసభ నిన్నటిదినమున సమావేశమయ్యెను. సభకు గవర్నరుగా రధ్యక్షత వహించిరి.

ఆంగ్లో ఇండియను ఎంపైరు లీగువారు రాజకీయముల యందు గూడ పాల్గొన వారంభించిరి. కాన మున్నుండు దొర తనపుటువోగి తనవ రాసమియందు సభ్యులుగ నుండకుండునట్లొనరింప కట్టుదిట్టములు చేయుబడునని గొ. పటేలు గారికి ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెను. యధానంతర సంస్కరణమును గూర్చి బొంబయి ఇండియా దొరతనముల కిపుడు తర ప్రత్యుత్తరములు జరుగుచున్నవని వేరొకప్రశ్నకు సమాధాన మియ్యబడెను.

నిర్బంధప్రారంభవిద్య.

నిర్బంధ ప్రారంభోచితవిద్యకు సంబంధించిన తమ యొక్కబిల్లును రెండవసారి యామోదింప వలసినదని పటే గారు పపాదించిరి. ఇతరరాష్ట్రములకు బొంబయిమాగ్గ దర్శియై:ది. బిల్లులో వివరింపబడినయంశము లుచాల ప్రాధాన్యములు ప్రత్యేకసంఘమువారు బిల్లుకుసవరించి ప్రారంభవిద్య నుచితమొనర్చిరని పటేలుగారు చెప్పిరి.

గొ. పేతు గులాము హుస్సేను హిదయాత్ అల్లా గారు బిల్లు నెదిరించిరి. మహమ్మదీయులకు స్కూల్ కమిటీల యందు ప్రాతినిధ్య మియ్యవలసిన దనియు కొన్ని వందలములయందు ఉర్దూభాషలో విద్యాబోధనము జరుగవలసిన దనియు హుస్సేను గారు రెండు మరతుల బెట్టిరి. కాని హుస్సేను గారి వాదమామోదితము గాక పటేలు గారిబిల్లు ఆమోదింప బడెను.

సిమ్మట ననేక మగు సవరణము లుపపాదించబడెను. కాని సవరణ మొక్కటియు శామోదింపబడలేదు. శాసనము బాలికలకుగూడ వర్తింపజేసినయెడల ఘోషాపద్ధతి నశింపగలదు. కాన బాలికల మినహాయించవలసిన దని గొ. ఖాను బహద్దరు పీర్షాఖేషుగారు సవరణ ముపపాదించిరి గాని వారి వాద మామోదితము కాకపోయెను. యంత్రాలయములయందు పనిచేయుపిల్లల కీ శాసనము వర్తింపకుండ జేయవలసిన దని గొ. చునిలాలు మెహతాగారును, శాసనమును మన్నింపని ఘోషాశ్రీలను కోర్టునకు రప్పింపగూడదని పిర్కషుగారును సవరణములనుపపాదించిరి గాని ప్రయోజనము లేకపోయెను. ఇంతలో సభ మరుసటిదినమునకు విరమింపబడెను.

జి. సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యరుగారి స్మారకచిహ్నము:—వైస్రాయ్ కచిహ్న కార్యనిర్వాహకసంఘసభ్యులు నేటిసాయం కాలము 5¹⁵ గంటకు మహాజనసభా మందిరమున సమావేశమయ్యెదరు.

వెలసరసము! ఫలమధికము!

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధావధము. చక్కని డబ్బితో సహా నీసా 1-కి వెల 0-8-0.



తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల బారదోలును. వాయువుపోట్ల పోగొట్టును. చువాసనగలిగి యుండును. వ్రతయింటనుండదగినది. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు. అమృతాంజనము దీప్తోరి తంబు శెట్టిపిధి, మదరాస్

THE GREAT WAR

[Reuter's Agency]

Italy

Austrian Naval Raid.

LONDON, December 3.
ROME.—It is officially stated that fourteen enemy light craft attacked the coast on November 27th, but counter-attacked by armoured trawls they quickly withdrew, making to evade our torpedo boats sent in the direction of Pola to intercept them. An armoured train hit an enemy ship.

Russia

Allies Informed After Negotiations Began. British Attitude.

LONDON, December 3.
Sir George Buchanan the British Ambassador, has issued a statement pointing out that M. Trotsky's Armistice Note was delivered to the Embassy nineteen hours after the Russian Generalissimo was ordered to negotiate an armistice, thus the Allies were confronted with the accomplished fact. He adds that it is impossible for him to reply to a government which his own government does not recognise.

Germany Prepared to Negotiate Peace.

M. Trotsky has informed the Allied diplomats that Germany is prepared to negotiate a democratic peace on all fronts and asks the Allies whether they wish to participate in negotiations opening on Sunday.

The Russo-German Armistice.

U. S. and France Protest.

LONDON, December 3.
PETROGRAD.—The American Military representative at the Russian headquarters on behalf of the United States Government has strongly protested to General Dukhonin against Russia concluding a separate armistice. The French representative told General Dukhonin that France does not recognise the people's commissioners and is confident that the Russian command will reject the criminal negotiations.

Naval Chief Imprisoned.

LONDON, December 3.
PETROGRAD.—Count Kapnist, Chief of Naval Staff, is imprisoned in the Fortress of St. Peter and St. Paul charged with fomenting a strike of officials.

Soldiers Rob a Train.

LONDON, December 3.
PETROGRAD.—A band of armed soldiers held up an express outside Moscow and robbed passengers.

Fraternisation Prevented.

LONDON, December 3.
A Rumanian communique says:—Russian artillery prevented attempts at fraternisation. A Rumanian patrol arrested a German sub-lieutenant and a cadet carrying manifestoes and proclamations to the Rumanians.

Christmas Armistice Suggested.

LONDON, December 3.
STOCKHOLM.—The Swedish Peace Society has telegraphed to the Presidents of the belligerent nations suggesting an armistice at Christmas.

Germany

Pay of N. C. O.'s and Privates Increased.

LONDON, December 3.
AMSTERDAM.—In the Reichstag General Von Hoven announced that the pay of private soldiers would be increased by one third and that of non-commissioned officers by twenty per cent.

Great War Credit Voted.

LONDON, December 3.
AMSTERDAM.—The Reichstag has voted a credit of fifteen millions of marks, the independent socialists alone voting against it.

General

Canada's Victory Loan.

A National Triumph.

LONDON, December 3.
OTTAWA.—Canada's Victory Loan of one hundred and fifty million dollars has been more than double subscribed. Commenting on this Sir Thomas White, Minister of Finance, said the overwhelming success of the Victory Loan was a great national triumph for the Canadian people. While it would be a week or more before the final returns were received he would not be surprised if the aggregate cash subscriptions amounted to three hundred and fifty millions, from half a million subscribers. Canada had certainly gone over the top average. One in every three families in Canada had subscribed to the bonds and once again the Canadian people had proclaimed to the world their essential unity of purpose and determination to persevere until a final and conclusive victory was attained.

Western Front

Enemy's Terrible Losses. British Regain Lost Ground.

LONDON, December 3.
Reuter's correspondent at Headquarters, wiring to-day, says:—The German losses during the ambitious attack on Friday were terribly heavy, particularly in the bigger of the two attacks between Moeuvres and Bourlon, where the enemy advanced across the open in closely massed waves not attempting even a smoke screen for concealment. Our gunners never had such an expense of human targets. The ground so deep strewn over a very wide area with grey corpses. This attack launched by seven divisions achieved no success whatever owing to the intensity of our thickly concentrated artillery. The southern attack between Vendhuile and Masnières was undertaken by five divisions, and our line was temporarily pressed back. The enemy occupied and somewhat destroyed a stretch of railway near Gazeauxcourt before being driven back. Guardsmen supported by dismounted cavalry and tanks cleared the Hun from Gazeauxcourt, and we regained Gonnelleu, capturing three hundred Germans and forty machine-guns. The heaviest enemy losses were apparently experienced around Masnières owing to the enemy's persistent attempt to advance. By far the greatest proportion of the guns, which had to be left during the first retirement, was retaken and as previously mentioned most of others were blown up or disabled.

German yesterday evening delivered fifteen attacks against the Lavacque positions. Reliable informants state that we killed more Germans opposite this part of the line within twelve hours than at any spot in the same time throughout the war. We also advanced our line south of Valleri and Gonnelleu but last night we threw back our line slightly in the region of Masnières for the purpose of strengthening defences. We took nearly five hundred prisoners.

Successful Moon-Light Attack.

We delivered a moon-light attack in the Paschendale region last night, beginning at quarter past one, and after a sharp fighting gained two strong positions, enabling us to complete our scope of observation in this region.

Artillery Duels.

LONDON, December 3.
A French communique reports an artillery duel in various sectors.

The Lull in the Battle.

Austro-German Forces Reinforced. The Present Situation Discussed.

LONDON, December 3.
Reuter's correspondent with the French headquarters in Italy telegraphing on the 2nd says:—For the moment there seems to be a truce in the battle between the Brenta and Piave, the reason being that the Austro-Germans have been forced to pause for breath after many days of unsuccessful and costly attacks. The interlude of calm, however, must not deceive us, heavier and still heavier enemy attacks must be expected. The Germans, and Austrians have profited by the fine dry weather of the last ten days to bring up reinforcements of artillery, and Italian airmen are constantly locating new enemy battery positions which have already come under the fire of the Italian guns before the French or British have fired a shot. The weather is already bitterly cold and the endurance of troops fighting in the mountains has been subjected to a severe test. After the well-organised comfort of France even in the war zone a few days in Italy brings home to one what the Italians have had to endure since they entered the war. Only by the utmost economy can supplies of fuel be made to fill the passing day's needs in winter. Food is sufficient but careful husbanding is necessary. Nevertheless neither cold nor rationing, nor military misfortune has availed to damp the resolution of the Italian people and they face with entire calm the military and economic problems of the coming year.

LONDON, December 3.
This afternoon's communique from Sir Douglas Haig says:—We repulsed attacks after a sharp fighting in the neighbourhood of Moeuvres. The London troops captured twelve machine-guns and a number of prisoners in the neighbourhood of Bourlon. There has been considerable reciprocal artillery firing on the southern battle-front.

LONDON, December 3.
This afternoon's French communique reports that artillery struggle was fairly violent during the night time between Mietta and Aisne east of Rheims and on the right of the Meuse.

Palestine Front

Turkish Attack Defeated. Two-Hundred Prisoners Taken.

LONDON, December 3.
An official communique from Palestine says:—The Turks attacked at one yesterday morning in the neighbourhood of Beit-el-Jahia and Bir-el-Buri and gained a foothold in our position, we ejected the enemy at day break taking two-hundred prisoners. The enemy's loss in recent attacks has been very heavy. Our aeroplanes dropped a ton of bombs on the camp, railway, batteries, and aerodrome at Tulkeram, an important junction on the Turkish communications.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Calcutta

Mr. Montagu at Calcutta. Four Deputations.

CALCUTTA, December 3.
His Excellency the Viceroy and the Secretary of State received to-day four deputations in the Throne Room of the Government House. The first deputation represented the Bengal Chamber of Commerce and consisted of about 40 representatives led by Sir Hugh Bray, President of the Chamber, who read the address.

The Maharaja of Burdwan read the address of the British Indian Association which urged among other things the appointment of two Indians in the Viceroy's Executive Council, granting of commissions in the army and navy, the right to carry arms, separate electorate for zamindars for district and taluk boards, financial autonomy for provinces with necessary safeguards. The Association considers the abolition of the Secretary of State's Council and the placing of the salaries of the Secretary of State and his staff on British estimates as injurious to Indian interests. The Association is also against increasing at present the number of members in the Executive Council and do not see any immediate necessity for a large addition to the number of members of the Imperial Council.

Mr. J. H. Wigget read the address of the Calcutta Trades Association and presented a memorandum.

Captain Clifford read the address of the Anglo-Indian Association.

The Bengal Chamber of Commerce and Its Memorandum.

CALCUTTA, December 3.
Sir Hugh Bray presented the Bengal Chamber of Commerce memorandum which deprecated further constitutional changes until time had been given for those already begun to be judged. If however, there must be immediate further changes now, these should be confined to the field of Local Self-Government. Any increase in the powers of the Legislative Councils would be premature until their representative character had been extended, and made real, and this advance would only be possible when in villages, towns, and districts the people had been efficiently and effectively associated with the management of local affairs. The great flaw in the existing institutions of local Self-Government was that they were not financially independent yet. Real training in Self-Government could not begin until each local body from village union upwards raised the money which it spent.

MR. MONTAGU'S MISSION. The Anglo-Indian Association. Calcutta Address.

CALCUTTA, December 3.

To
The Right Hon'ble E. S. MONTAGU, P. C., M. P.,
His Majesty's Secretary of State for India.

Sir,
We, the Council of the Anglo-Indian Association, desire to express our gratitude to His Excellency the Viceroy for the opportunity thus afforded us—the recognized representatives of the domiciled Anglo-Indian community in Calcutta and the adjacent parts of India—of placing before you our considered views upon the question of political reform in India.

2 The community we represent, which dates back to the beginnings of British enterprise in India, is composed of (1) persons of pure European descent and (2) persons of mixed European and Indian descent who are domiciled in India. Our actual numbers are difficult to ascertain accurately. Many members of our community are undoubtedly reckoned in the census returns under the heading of "Europeans," and on the other hand, a considerable number of Indian Christians register themselves as "Anglo-Indians." But our community is believed to consist at the present time of about 300,000 souls.

3 As a permanent element of the population of India we are vitally interested in the question of the proposed constitutional reforms. Although we are aware that this address represents the views of the whole of our community, we regret that owing to the Government rule which debars its servants from taking part in political activities, we have been unable, at this juncture, to receive active assistance from the very considerable portion of our community that is employed in the service of Government.

4 We should like to say at once that as we ourselves belong to India by birth and upbringing, or by domicile we desire nothing more earnestly than that India should advance to the position in which it will be able to rank in every way on equal terms with the other constituent elements of the British Empire. We are, therefore, by no means opposed to the principle of introducing reforms or improvements in the Government and general administration of the country, but we are apprehensive that owing to the eagerness and persistence of the advanced school of politicians in India, and the ignorance of the realities of Indian questions that prevails in Britain, the pace of reform may be accelerated to a degree that will be dangerous to the country. We use the word "Country" meaning India and its people as a whole, and we wish to point out that this and other words, as used by Indian politicians, are apt to be understood in Britain and America to mean what they would if they referred to English affairs. In such statements as "The road of reforms which the nation is determined to tread": "The agitation on the Illbert Bill first revealed to the people the helplessness of their situation": "There is deep despair on the face of India at the present time": "The Indian public anxiously

TELEGRAMS.

awaits an announcement regarding reforms": the words "Nation," "People," "India," "Public" are used in a manner that is gravely misleading to those who know little or nothing of the actual condition of things in India.

5. We feel strongly that the advance towards self-Government based upon representative institutions, must not out-turn the political capacity of the peoples of India, and that it will not do to let the pace be set by a small minority whose education has given them political ideas which to the people at large are and must long remain inaccessible. There is widespread feeling that the immediate grant of a large measure of Home Rule would mean handing over the Government of India to a class representing only a small minority of the peoples of India, and that the effect would be to exchange Government by a bureaucracy, which is at any rate disinterested and efficient, for Government by a bureaucracy that would be neither disinterested nor efficient. It would be a disaster of the first magnitude to make in politics a mistake analogous to that which has been made in the matter of University education, the mistake of beginning at the top, with the result that University education is now paralysed owing to the incapacity of the secondary schools to provide it with proper material. What is wanted is the energetic continuance and improvement of the political education of the people of all classes by means of existing institutions—panchayats, district boards, co-operative societies, municipalities, and legislative councils and it is only through active participation of the different classes of society in the working of these institutions that the ideas of representation and self-government can be safely made the goal of political endeavour. The attempt to advance towards these political ideals means a great change from the existing order of things, and we agree with Mr. Ramsay MacDonald that it cannot be made in its fullness in a day or a year.

6. But because we are anxious not to go too fast we do not wish to stand still. We think that considerable autonomy should be given to the great provinces especially in finance, the administration of justice, and in education. We are also in favour of some enlargement of the Imperial and Provincial Legislative Councils, both by election and by nomination. We consider that important minority communities such as the Sikhs, Parsees, Indian Christians, Anglo-Indians, and others, should be continuously represented by elected representatives, and we should greatly like to see some direct representation of the vast agricultural classes by the nomination to the councils of district officers whose work has been among the people, and who are in sympathetic touch with them as no others are. One of our reasons for desiring an enlargement of the legislative councils is that larger councils will provide the means for the political education and training in statesmanship of larger numbers, and will also, we hope, bring into the field of serious political persons representing different views, different interests and different classes of the population. We are also in favour of the appointment of more of the non-official classes in India to the Executive Councils, but we are strongly opposed to fixing any definite fraction of the total number of executive appointments to be so made, and we are still more strongly opposed to the election to such appointments by the legislative councils. Finally, we consider it essential that there shall be nothing in any scheme of reform that is to take effect in the near future, that will tend to impair in any way the ultimate supremacy in India of the Government of India, and the position of Britain as the paramount power.

7. It is intended, we believe, to concede Indians still more largely with the actual administration of the country by throwing open to them a greater portion of the higher executive and secretariat appointments. We venture to urge that the arguments in favour of this concession to Indians apply with at least equal force to its extension to the community we represent. The history of the community associates it closely with the administrative system of the country, and, notwithstanding the obvious difficulties of our environment, Anglo-Indians have from time to time risen to the highest positions. Moreover, in consequence of the exceptional circumstances of our community, we are necessarily more in touch with Indians than is possible for the European temporarily resident in India. This undoubtedly gives our community a special value. Our loyalty is unquestioned and has been repeatedly proved. It has been an indispensable part of the machinery of administration in certain important Government departments and in railways. We formed the bulk of the now defunct volunteer forces of India, and we have been comparatively numerous in the new Indian Defence Force. Our sons are fighting for the Empire in every arm and on every front of the present war, and many of our daughters are doing war work of the kinds that are open to them. We were allowed somewhat late in the day to provide men for a special Anglo-Indian force, and though we had some difficulty in providing the numbers asked for from among those of our community who had not already responded to their country's call, we have provided them and we have been told by the military authorities that they have proved entirely satisfactory soldiers. We may safely say that if any scheme for the defence of India on colonial lines comes into being as the result of measures of reform that may be adopted, the importance of Anglo-Indian military units will be greatly enhanced. Finally we may claim that our community is the most literate of the separately distinguishable communities of India. This necessarily so, for no member of the community who is not sufficiently educated to be able to command a European wage, can live. We therefore trust that the relative smallness of our numbers will not cause our interests to be forgotten in the various changes and readjustments that appear to be imminent.

8. In conclusion we venture to express our appreciation of the devotion to the interests of India shown by your journey here in these times of difficulty and trouble. We have every confidence that your personal intercourse with those who represent the complex interests involved, limited though it must be by the shortness of your stay among us, will do much to ensure a right decision as to the steps to be taken for the good of India and all its peoples.

(Sd.) W. J. Clifford, President.

A. C. Atkinson }
J. H. Rundlett } Vice-Presidents.
W. H. Arden-Wood } Members.
M. H. Marting
W. G. Burgess
M. N. Fitzgerald
A. G. Manas
S. C. Gethen
H. E. Medlicott
G. O'Connell
L. J. D'Santes
G. O. Small
M. O. Wakeford
C. N. Myers.

Interviews.

Private interviews were given to Sir Hugh Bray, Mr. H. Harris, Mr. R. V. Mansell, Mr. Frank Carter and The Hon'ble Mr. Ironside representing the Bengal Chamber of Commerce, the Hon'ble Maharajah Bahadur of Burdwan, Maharaja Tanore, the Maharaja of Nishipore Raja Kishorlal Gowami, Raja Rishikes Laha representing the British Indian Association Mr. J. H. Wigget, Mr. W. J. Bradshaw, Mr. Eden, Mr. Munro and Mr. Hooper representing the Calcutta Trades Association and Captain Clifford, Mr. Rendlett, Mr. Atkinson, Mr. Small and Mr. Burgess representing the Anglo-Indian Association.

Bombay

The New Sheriff of Bombay.

BOMBAY, December 3. It is understood that Mahomed Rajibhok Lajli is to be appointed Sheriff of Bombay in succession to Mr. Birkett. He comes of a Cutch family. His firm are agents to several flourishing industrial concerns. In February last he was nominated additional member of the Bombay Legislative Council.

The Bombay Council.

BOMBAY, December 3. A meeting of the Legislative Council was held to-day the Governor presiding. In reply to the questions from the Hon'ble Mr. Patel the Government said that in view of the change which had taken place in the activities of the Anglo-Indian-Empire-League which now includes politics also the Government proposed to take action to see that Government servants did not continue as members of that body.

In reply to another question it was stated that post war reforms in India had been the subject of correspondence between the Bombay Government and the Government of India but no final reply had been submitted.

The Compulsory Education Bill.

The Hon'ble Mr. Patel moved the second reading of the Bill, viz, proposal for extension of free compulsory primary education in Municipal areas of the presidency. The Bill empowers municipalities with previous Government sanction to notify primary education for boys and girls between six and eleven within municipal districts compulsory and free, to impose penalty of making fine of Rs. 5 for default, to impose for this purpose fresh taxation or increase the existing taxation and to appoint wherever necessary schools committee to enforce the provisions of the act. The Hon'ble Mr. Patel in moving the second reading said that the other presidencies were following Bombay's lead in this direction and that the step was a very momentous one. He also said that the original draft bill had been altered by the select committee making primary education wholly free. The Hon'ble Mr. Sheikh Gulam Husein Hidayatulla opposed the bill conditionally suggesting two provisos to the effect that the medium of education in certain districts should be Urdu and for giving adequate representation for Mahomedans on schools committee. The suggestions were not adopted and the Bill was passed on a division 38 voting for and two against the bill. The Bill was declared passed. The Bill was then taken clause by clause. Several amendments were considered by the Council none being passed. Most amendments referred to the representation of Mahomedans on schools committee and the quorum required to consider resolutions on the subject of the bill in municipal councils. The Hon'ble Khan Bahadur Pir Baksh moved an amendment to the effect that provisions of the act should not extend to girls on the ground that Purda system, held sacred by the Mahomedans, would be discouraged. Several members opposed the amendment the Hon'ble Mr. Desai characterising the amendment as reactionary. The amendment was lost.

The Hon'ble Mr. Chunilal Mehta proposed an amendment excluding factory children from the operation of the act. Sir Madhav Chaulal said that factory owners should start an adequate number of schools for labouring children before demanding such exclusion. The amendment was lost. The Hon'ble Mr. Bhurgri moved the amendment to the effect that the schools committee should have a fixed Moslem representation. The Hon'ble Messrs Hidayatullah, Haroon Jaffer, supported while Sir M. B. Chaulal and Mr. Patel opposed the amendment which was lost 12 voting for and 26 voting against. The Hon'ble Mr. Baksh's amendment to the effect that no Parda Nishan lady should be served writ for default under the act was opposed by the Hon'ble Mr. Garud and the Hon'ble Mr. Patel and was lost. The Council was adjourned till to-morrow when the Bill will be further discussed.

The Cricket Carnival.

BOMBAY, December 4. The opening match of the Quadrangular cricket Tournament began to-day when the Hindus met the Mahomedans on the Esplanade ground this morning at 11 in a three days match. The Mahomedans team this year is a stronger combination than last year's having been fortunate enough to enlist the services of Abdul Salam of Aligarh, Saleh Mahomed and Ferozekhan of Kashmir and Ferozeuddin of Rawalpindi. The Hindu representative team has undergone very little

change all the familiar names being there. The Mahomedan team winning the toss went in for the first knock sending in Ferozeuddin and Ferozekhan to the bowling of Joshi and Chandarana. The beginning was unfortunate two wickets, Ferozekhan and Murad falling in quick succession with in five minutes of the play for eight runs of which four were byes. Both Joshi and Chandarana were unplayable in the beginning. The next man Yusuf Bag began cautiously. Runs were extremely difficult to obtain. He stemmed the tide of disaster in partnership with Ferozeuddin which lasted for an hour and half. Before lunch during which 48 runs were added to the score, hitting out was the order of the game. After lunch the pair seemed to be determined to improve the outlook. 60 and 70 were signalled in quick succession when a rot set in three wickets falling between 74 and 79. Nazir Hussain Abdussalam made 45 and 22 in brilliant style. But the outstanding feature of the innings was the free and confident hitting of Khan Mahomed who in a short time added 34 to the score. The Mahomedan innings closed at 4-30 P. M. for 202 runs, Hindus going in next made 28 for the loss of one wicket when stumps were drawn for the day.

Indian Industrial Commission, Apprenticeship Favoured.

BOMBAY, December 3. Sir Francis Stewart presided over the sitting of the Indian Industrial Commission to-day Sir Thomas Holland, Sir R. N. Muckerjee and Mr. Chatterton were absent.

Mr. Alfred Hyland, Mechanical Engineer was the only witness examined and this terminated the examination of witnesses by the Indian Industrial Commission in Bombay. Mr. Hyland was of opinion that some system which would make an apprentice stick to his job for a fixed number of years was necessary. Mechanical concerns in India would welcome apprentices having the required aptitude.

The Commission leaves for Lahore to-morrow night.

Free and Compulsory Education in Bombay City.

BOMBAY, December 4. The Bombay Corporation on Monday evening further discussed the School Committee's scheme for making primary education free and compulsory within a period of ten years. Mr. Setalvad, Chairman, Schools Committee, proposed that the Corporation should approach the Government for financial co-operation for the scheme by asking the Government to contribute one third of the additional expenditure of twenty four lakhs involved in the scheme, the Corporation undertaking to find the balance of eighteen lakhs of rupees. There were two amendments proposed to Mr. Setalvad's resolution but both were negatived and Mr. Setalvad's resolution was carried by an overwhelming majority.

South India

The Coconut Industry.

Proposal to Shift it to Colombo. Protest from Cochin Durbar.

ERNAKULAM, December 3. It is reported that the location of the new firm for the coconut industry in South India has been proposed to be shifted from Cochin to Colombo. The Cochin Durbar at whose instance Messrs. Tata Sons & Co. have undertaken the industry has it is understood protested against the new proposal. The Durbar has taken shares to the value of several lakhs of rupees and promised several concessions by way of encouragement.

BRIEF TELEGRAMS.

The son of His Highness the Raja of Cochin who was interned in Germany some time ago and released at the instance of the Pope will return home next week.

It is understood that the Valia Rajah of Edappalli has just submitted a memorial to his Excellency the Governor of Madras through Mr. A. L. Braidwood, I. C. S. British Resident, in Travancore and Cochin, praying for His Excellency's immediate intervention for the settlement of certain disputes that have arisen between himself and the Travancore State in regard to Edappalli Swaroopam. The dispute has been a long standing one, though not as old as the dispute between the Cochin and Travancore States over the perumara dewaswami which still remains unsettled and for the settlement of which another arbitration tribunal will be held by the British Resident shortly.

A message from Trivandram states that Mr. Charles Brander, the Travancore planter, was shot by a man living near his estate while he was walking in his plantation. The death was instantaneous. It is stated that the culprit had a grudge against Mr. Brander, as he was threatened with compulsory eviction if he did not sell his lands to Mr. Brander. The District Magistrate and the Police Commissioner are making enquiries on the spot.

Stop-Press Telegrams.

ప్రజాభిప్రాయములు

I
కలకత్తా కాంగ్రెసు.

అయ్యో,
తాముగాని తమప్రతికాపాతరులుగాని, ఈడిసెంబరు
లో కలకత్తాలో జరుగబోవు దేశీయచూపసభకు నుమారు.
ఎంతమంది ఆంగ్లనామకులు ఏయే తేదీలను వెడలగలరో, ఈ
ప్రతికాముఖులనుగాని ప్రత్యేకముగ ఈక్రింది చిగునామాకు
గాని తెలియజేసి మాకృతజ్ఞతా పూర్వకపందనములనందెదరా?
దేవరాజుస్వీ తా రామస్వామి.

కార్యదర్శి, ఆంగ్లసమితి, ఖరగపురము

II
సానందోపాఖ్యానము

అయ్యో,
నేను కోటి శివరామకవిద్రవీతసానందోపాఖ్యానమును
మంచి ప్రతిక సవరించి ప్రచురింపదలచియున్నాడను. తద్వల్ల
మిదివర కెవ్వరైన మంచి కూర్పును ప్రచురించినవో నాకు
తెలియజేయగలందులకు ప్రార్థించుచున్నాను. తద్వల్ల మిది
వరకు తప్పకుండు కుప్పలుగ నుండునట్లు ముద్రించియున్నారు.
కాని, శుద్ధప్రతి నాకు లభింపలేదు.

కోటమర్తి నాగేశ్వరశర్మ,
మల్లవరము, నర్సాపురము తాలూకా

III
స్వధర్మ మెద్ది?

అయ్యో,
కడచిననెల 24వ తేదీని రాయలూరు గ్రామ స్వరాజ్య
సమితి వార్షికోత్సవ సమయమున డాక్టరు దంటు మహాపా
ధానిగా రుపస్థానించుచు, మనము స్వధర్మమును కాపాడు
కొనవలయుచే గాని, పాశ్చాత్య నాగరికతతో గూడిన స్వరా
జ్యము గాని విశ్వధర్మము గాని బ్రౌన్విత్తముగాని మన కక్కర
లేదనియు మన మెంత హైన్యము ననుభవించుచున్నామో
మన స్వధర్మమును కాపాడుకొనినందులకు మన కనే స్వరాజ్య
పదవి యనియు ప్రస్తావించిరి. కాని, మన స్వధర్మ మెట్టిదో
వాక్రచ్చినవారు గారు. వారి ధోరణిని బట్టి పరిశీలింప, వట్లా
శ్రమ ధర్మములప్రకారము ఎవరెవరి ధర్మమును వారు కాపాడు
కొనిన మనకు స్వరాజ్యపదవి లభింపగలదని కూడ చెప్పినట్లు
లున్నది. స్వాతంత్ర్యమును పొందుట కందరికి సొకే
ధర్మము కాని, వట్లా శ్రమధర్మముల ప్రకారము ఎవరి పని
వారు చేసిన స్వాతంత్ర్యమును పొందగలుగుట వెట్టితలంపు.
ఇప్పుటి పరిస్థితుల ననుసరించి యేర్పడున కెద్ది స్వధర్మమా
తిమస్వధర్మమును కాపాడుకొనుటకుమాగ్గును తెల్పియో అట్టి
తిమస్వధర్మమును నెఱవేర్చిన స్వాతంత్ర్యమిట్లు పడెయగలు
గునుమా వారోపూర్ణాభిప్రాయమును ప్రతికాముఖులను నిపు
లముగ తెలియబరచి నాకును లోకమునకును గల మనస్సంతో
చమును నిర్వర్తించి పుణ్యమును గట్టుకొనెద రని ప్రార్థించు
చున్నాము.

రాయలూరు, } పొన్నలూరి రామకృష్ణయ్య.
26-11-17

IV
ప్రత్యేకసంఘ ప్రాతినిధ్యము.

అయ్యో,
ప్రత్యేకప్రాతినిధ్య మను సమస్య మన రాజధాని
యందు నలుప్రక్కలను వ్యాపించినది. మహమ్మదీయులకు
ప్రత్యేకప్రాతినిధ్య మొసగుటచే కాంగ్రెసువారు దీని నామా
దించి రని కొందరు బ్రాహ్మణేతరనాయకులు వెట్టిగా భయ
పడుచున్నారు. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము కావలె నని మహమ్మ
దీయులు కొరగా నది జాతీయ సమ్మేళనకు ధంగకర మని
యెంచి కాంగ్రెసువారు దానిని అంగీకరించలేదు. వాదవివాద
ములు అయిదారేండ్లుజరిగెను. ఈ మధ్య కాలమున కాంగ్రెసు
సభకు వచ్చు మహమ్మదీయ సోదరుల సంఖ్య యేటేట త్వగిత
ముగ తగ్గుటను జూచి వారికి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మొసగని
యెడల వారు తమతో నేకీభవింప రను భయముచే కాంగ్రెసు
వారు వారికి ప్రత్యేకప్రాతినిధ్య మొసగిరి.

కొందరు బ్రాహ్మణేతరులు స్వరాజ్యము వచ్చిన
బ్రాహ్మణరాజ్య మని భీతి నొందుచున్నట్లు గతపడు
చున్నారు. ఎక్కడ జూచిన బ్రాహ్మణులే యనియు కానన
సభలు వారే యలంకరించుచున్నారనియు మొఱవెట్టు
చున్నారు. వొట్టినిచ్చు నధికారము గల బ్రాహ్మణేతరులే
విస్తారముగ నున్నారు. అట్టితెట్టి బ్రాహ్మణేతరులే యెన్న
కొనవచ్చును గదా? బ్రాహ్మణేతరు లందఱకు కలసి ప్రత్యేక
ప్రాతినిధ్య మొసగుట గూడ జాతీయసమ్మేళనకు ధంగ
కరము గావునను, బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతర, యను లేనిపోని
వివక్షతల వెచ్చివెట్టుట గావునను సమంజసము గాదు.

మరికొందరు ప్రతిసంఘమునకు ప్రత్యేకముగ ప్రార్థి
నిధ్య మొసగ వలయు నని చెప్పుచున్నారు. క్రిందటి జనాభా
ప్రకారము మన యాంగ్లదేశములోనే ముప్పది యాఱు బ్రా
హ్మణేతర సంఘములు గలవని తెలిసికొనిన, ఇది యాచరణ
లోనికి వెచ్చుట బహుదుర్లభ మని తేట తెల్ల మగును. ఇక
దీనివలన గల్గు లాభములా, హేళినుద మన్న మన్న. నష్టము
లా లెక్కలేనన్ని. అందు ముఖ్య మగునది రెండు మన సంఘ
మునకన్న నితరసంఘములలో గల కుక్కబుద్ధియు దీక్షాను
భిమును గల వారల నెన్నకొన గూడదు. మిక్కిలి యపా
యకరమగున కేదన, ప్రత్యేకసంఘ ప్రాతినిధ్యము వ్యభేదము
ల నభివృద్ధిజేసి వర్ణనాయతల బెంచి జాతీయైక్యత కపార
మైన ధంగమును గావించును.

ఇంకొక సందేహము కూడ గల్గుచున్నది. ప్రతిసంఘ
మును ప్రాముఖ్యము గల్గి చిన్నది యైన, ప్రాముఖ్యము లేక నె
ద్దదగు సంఘ మేదో తెలియకున్నది. కొందరు బ్రాహ్మణులు
బ్రాహ్మణేతరుల 'ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమున సంగీకరించి
రందురా, కాంగ్రెసువారు మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేకప్రాతి
నిధ్య మొసగినట్లే. కావున, వ్యభేదముల నభివృద్ధిజేసి వర్ణ
నాయతల బెంచి జాతీయైక్యతకు మహాపకారమును జేయు
ప్రత్యేకసంఘ ప్రాతినిధ్యమును గాని ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యమును
గాని చున సోదరులు తమ మనస్సుల జొరవీయక వృత్తుల
వివాద వాదాధిపతు ప్రార్థినిధ్యమును గోరిన మనకును మన
ధరతమోతుకును మహాపకారమును జేసిన వారలగుదు రని నా
తలంపు.

మదరాసు. ముల్కూరి రంగయ్య.

V
ప్రీవిద్య - ఆంగ్లల యుపేక్ష.

అయ్యో,
ఆంగ్లప్రతికలో తరుచుగా బ్రాహ్మణ దేశభావలలో
విద్య చెప్పింపవలసినదని వ్రాయుచున్నప్పుడు, బాలికల
నిమిత్తము స్థాపింపబడిన యున్నత పాఠశాలలో శిశువుల
తరగతినుండి తెనుగుభాష మాటలాడుట కయినను రాని విదేశ
శిక్షకురాండ్రును వందలకొలది శిశువులిచ్చి నియమించి,
ఆంగ్లేయ భాషలోనే విద్య చెప్పుచుండగా, మనవారు
ఉపేక్షతో నుండుట బహు విచారకరము. శిక్షకులుగానుండు
మనవారు తెనుగుభాషలో యావత్తు పాఠములు చెప్పుట కష్ట
మని తలంచి విద్యావిచారణాధికారులకు ఆంగ్లేయ భాష అత్యా
వశ్యకముగా చెప్పుడని బాలికల శిక్షింపజేయు కొరుచున్నా
రని తరుచుగా వ్రాయుచుండుటచేత, వారు ఆంగ్లేయ భాషలో
విద్య చెప్పుటకు ఉత్సాహు జూరేయించినారు. కనుక, మన
మందరము కలిసి ప్రభుత్వమువారికి విజ్ఞాపనములముగా
తెలియపరచువలసి యున్నది. చెన్నపట్టణములో
ఆంగ్లసభ తాలూకు విద్యాశాఖవారు సొక విజ్ఞాపనము వ్రా
యించి పంపించినయెడల తెనుగు జిల్లాలవారిచేత సంతకములు
జేయించి పంపించెదను. ముందు కాకినాడలోను బరంపురము
లోను వెట్టిబోయెడి యున్నతపాఠశాలలలో తెనుగుభాష
ముఖ్యభాషగను ఆంగ్లేయ భాష ఇష్టానుసారపాఠముగాను
నుండునట్లు ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థింపవలెను. ఆంగ్లేయ భాష
లోనే తమ బాలికలకు ప్రవేశిత కలుగవలె నను కోరిక గల
వారు విశాఖపట్టణములో గల యున్నత బాలికాపాఠశాలకు
తమ బాలికలను పంపవచ్చును. మాతృభాషలోనే అక్షరజ్ఞాన
ము లేని శ్రీలకు ఆంగ్లేయ భాష చెప్పించుట ప్రమాదకర
మని తలంచుచున్నాను. శ్రీలకు అగ్గూతము కుటుంబపోష
ణము మొదలగునవి ముఖ్యముగా చెప్పింపవలెను. వారు ఆం
గ్లేయ భాషవల్ల తమ కుటుంబములు బాగుచేసికోలేరు. పరి
హాసపాత్ర లగుదురు.

బరంపురము. రంగారెడ్డి గున్నయ్య శాస్త్రి.

VI
బెజవాడ బ్రాహ్మణ నాయక సభాధిపతి.

అయ్యో,
లోగడ బెజవాడలో జూగిన బ్రాహ్మణ నాయక సభాధి
పతి చెట్టిగారు గంధివిజ్ఞప్తులలో సంతకములు చేయుచువారు
పన్నుమాయలచే ప్రజలు మోహమునకు గంతకములు చేయుచు
న్నారని నెపముజేసిరి. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో నేను నేయిసంతక
ములు చేయించితినిగాన నే పన్నుసమాయలను చెట్టిగారికి నివే
దించుచున్నాడను. నెనెడల సంతకములు కోరినను సంతకము
లుచేయువారు కాంగ్రెసుప్రజాధిపతుల చాలవరకు అగ్గము చేసి
కొన్నవారే సంతకములు చేయవలసిగిరి గాని, మాయలను
పన్నున గాని సంతకములు చేయని స్థితికలగలేదు. మీసంఘ
మునం దభిమానియు ప్రతికాజ్ఞానియగునయ్యులలో తనతో
సమముగా తెలిసిన వారు లేరనియు ననుకొనుచున్న మా సాం
ఘికలలో సొకరు 2,3 గ్రామములలో సంతకములు చేయనియ్య
కుండ అకట్టిరని విని అచటికి మాన్వేహితులలో సొకరినివారి
యొద్దకు పంపగా, ఆ మనవాన్నే గొతుని ఈరీతి ప్రశ్నించెటె:
“ఈ ప్రజాధిపతి క్రింద ఈయరువురే (కార్యదర్శిలని తెలియదు
పాపము) సంతకములు చేయుచేయి? తదితర బ్రాహ్మణేతరులు
చేయలేదే” అని ప్రశ్నిజేసిటె. ‘కాంగ్రెసు కార్యదర్శులు
ఈ యిరువురని చెప్పగా, కొంత కాలములు ‘బెజవాడసభా
సంఘము చేసెద’నని చెప్పిరటె. ఆయనకు బెజవాడలో తన
సంతకము చేయుటయో చేయకపోవుటయో చర్చింప రని
తెలియదయ్యె. ఆయన చేసకపోగా, 2 గ్రామము లాపి మీ
యభివందనములకు నిర్ణయము గా నున్నాడు. నివయము విచా
రింపగా, ఇదట మీయనుచు లొక యన్నట్లు, ఎన్నడు ప్రతిక
ముట్టిన పాపమున పోని ఆనాకును ఈ మీ యనుచురని
వద్ద తీరుబడి. యయినప్పుడు పోయి ఆయన చెప్పినది విని
నేర్చుకొనిన జ్ఞానముకు ఈ విజ్ఞప్తులలో సంతకములు చేయక
చేయనీయక యుండుట కుపయోగించినట్లు తెలిసినది. అట్టి
నాయకులను మీసంఘమున చేర్చుకొని మురియుచున్న
మీరా గంధి విజ్ఞప్తుల సంతకములు చేయించుచున్న వారల
మాయలం గనివెట్టి వెల్లడిచేయుట? అధికారిబలసంపన్ను
లయిన మీరు ఎట్లనినచెల్లదు? చెల్లనిండు! పరుల నిండుచుటకే
యపయోగింప బడుచున్న మీసంఘమును ప్రతికలను లేఖ
లకు సన్నాధమునకు త్రిపుటకు దేవునిగూర్చి వేయచ విర
మించెదను.

ప. భూషయ్య. (కమ్మకులజాడు)

అన్ని పున్య జ్వరములకును యిసనాఫలిమందు

రామబాణమువలె అమోఘముగ పనిచేయును.

Esanofele (Anti Malarial)

(934)

ఇసనాఫలి మందును సేవించి, పున్యజ్వరముచే పీడింపబడుకుండగ

మీ శరీరములను కాపాడుకొనుడు.

ఈ మందు బహు నమ్మకమైనది. మన్యజ్వరమునకు దివ్యానధము:—ప్రపంచమందంతటను మన్యపు జిల్లాలయందు
పెక్కుమందికి జయప్రదముగ ఉపకరించినది. గొప్ప కైదులందరును ఈ మందును గూర్చి మంచి అభిప్రాయముల నిచ్చి
యున్నారు ఎంత విషమజ్వరమైనన, జ్వరము జీర్ణించి గుల్మవాధిత పీడింపబడు వారలకు ఈ మందు అమోఘముగ పని
చేయు తిరుగను జ్వర మెన్నటికిని రాదు. ఒకమారు పుచ్చుకొన్నచో జ్వరము నిశ్చయమగును. ఏమియు అపాయములేదు.
పసిపిల్లలకు చిన్న పిల్లలకు ద్రావకపు ఇసనాఫలిని వాడవలయును. ప్రతి రసవాదివర్గర దొరుకును.

సోల్పిషంట్లు:—(ఇండియా, బర్మా, సింహళములకు) బి. జి. గోరియోకంపెనీ, బొంబాయి.

చెన్నరాజధానియందు సోలు ఏజంట్లు:—డబ్ల్యు. ఈ. స్లిత్తు అండు కో, మదరాసు.

దగామందులను జూచి మోసపోకు.

	అం. ౧౨
నూనెపిండి తైలము పెద్దద్రుకులు పెరుగుటకు	0.12
శోమపారి పెద్దద్రుకులు ఊడుటకు ...	0.8
ఉబ్బనమునకు మందు సీసా 1-కి ...	1.9
కన్నాడమూత్రము పెద్దవి, మంచివి 50-కి	0.10
నుఖభాగి మూత్రము ...	1.0
నుఖభాగి తైలము కుండ్రకు ...	1.0
విరేచనములకు మూత్రము డబ్బి 1-కి ...	0.8
గ్రహణి. మూత్రము డబ్బి 1-కి ...	0.8
శిరోవేదన మూత్రము తిలనొప్పులకు...	0.12
కాలినపుండ్రకు నూనె సీసా 1-కి ...	0.8
తగ్గకు ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1.0
కుసుమారి మూత్రము, కుసుమ హృదయకు	1.0
చుండకు నూనె సీసా 1-కి ...	0.6
సుందరి తైలము, ముఖకాంతికి ...	0.8
పగల్లకు తైలము శివపగల్లకు ...	0.8
కర్ణశూలనారి చెవిపోటుకు ...	0.6
బూలి మూత్రము వలబద్ధమునకు ...	0.8
జంతుపాలపారి ఎమిడికలకు ...	0.8

Printed and Published by K. Nageswara Rao at the "Andhra Patrika" Press 6 & 7 Thumbu Chetty Street, George Town, MADRAS.